

اوراق عتیق

(مجموعه مطالعات متن پژوهی، نسخه شناسی و فهرست نگاری)

دفتر دوم

به کوشش

سید محمد حسین حکیم

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران - ۱۳۹۰

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه هادی نجفی (اصفهان)

سید احمد حسینی اشکوری*

خاندان نجفی (مسجدشاهی)، خاندان علم و فقاہت و مرجعیت و ریاست در اصفهان، با پیشینه دو قرن ارشاد و هدایت و راهبری مردم این شهر، خاندان بسیار معروفی است که آثار دینی و علمی و تألیفی آنان هنوز درخشندگی خاص خود را دارد و به حق می‌توان گفت از مفاخر عالم تشیع‌اند.

سرودمان این خاندان فقیه سترگ شیعه شیخ محمد تقی نجفی اصفهانی است، عالم بسیار مشهوری که در حوزه‌های علمیه دارای جایگاهی والا بوده و هست و کتاب هدایة المسترشدين وی همواره مورد توجه بوده و دانشمندان دانشهای حوزوی از آن بهره‌های فراوان برده و می‌برند.

این خاندان بزرگ، آثار علمی و دینی فراوانی در اصفهان به یادگار نهاده که بسیاری‌شان هنوز شکوه خود را دارد. از آن جمله «مسجد نوبازار» را یاد می‌کنیم که توسط حضرت آیه‌الله شیخ محمدباقر نجفی اصفهانی معروف به شیخ کبیر در سال ۱۲۹۹ق ساخته شد و خود آن بزرگوار و فرزندانش تا به امروز در آن مسجد اقامه جماعت می‌کنند.

جنب این مسجد، به همت والای حضرت آیه‌الله مرحوم حاج شیخ مهدی نجفی اصفهانی (غیاث‌الدین) کتابخانه‌ای عمومی بنیانگذاری شد. ایشان در آغاز تأسیس کتابهای شخصی خود را اهدا کرد و بدان جا منتقل نمود. هم‌اکنون کتابخانه با کوشش دوست بسیار عزیز علامه اجل حاج شیخ هادی نجفی اصفهانی در حال گسترش و مورد بهره‌بری است.

این کتابخانه جز کتابهای چاپی، تعدادی نسخه خطی دارد که بیشترشان کتابهایی است نویافته و مهم. در این فهرست که به ترتیب نام کتابها تنظیم شده، نسخه‌ها با اختصار معرفی می‌شوند و امید می‌رود که مورد پسند محققان ارجمند قرار گیرد.

ابواب الجنان

(اخلاق - فارسی)

از: محمد بن فتح الله واعظ قزوینی (۱۰۲۷-۱۰۸۹ق)
آغاز و انجام نسخه افتاده است.

ش ۳۶، نسخ، سده ۵۱۲، عناوین سنگرف.

جلد: مقوایی.

۱۱۴ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۴ سم.

ایمانیه اعتقاد نمودن به حضور معصومین اربعه عشر
است در بالین محتضر در نزد سوق و جان کندن».

انجام: «مضمونش نمایاندر درجات است به جوان
شامی پدر او را ایضاً مناسب با مقام است».

ش ۱۵۷، نسخ، خط مؤلف.

بدون جلد.

۲۷ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۰ سم.

اثبات الواجب

(کلام - عربی)

از: ناشناخته

در این رساله از نظم جهان و این که این نظم باید دارای
آفریننده دانا و حکیمی باشد، برای اثبات خالق استدلال
می شود. تنظیم شده بر پایه اعتقادات شیعه، با بهره‌بری
از آیات و روایات نقل شده از حضرات ائمه
معصومین (ع).

آغاز افتاده: «بین الکتیف واللطیف اذ لو کان لطیفاً مثل
الهواء لغاص الفلک فیه ولو کان کثیفاً مثل الارض لما
مشی علیه».

انجام: «وتراهم یلومون الناس اذا ضربوهم واهانوهم
ویلز مهم أن لا یقول أحد لأحد أحسنت أو أسأت».

ش ۱۷۱، نستعلیق نیکو، سده ۵۱۴.

بدون جلد.

۱۱ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سم.

احکام جهاد و اسباب رشاد (جهادیه) (فقه - فارسی)

از: عیسی بن محمد حسن حسینی فراهانی، قائم مقام (۱۱۶۷-۱۲۳۸ق)

(۱۲۳۸ق)

این کتاب هنگام جنگ ایران و روس در عصر فتحعلی
شاه قاجار برای تحریک ایرانیان بر جهاد و حضور در
جنگ با دشمنان همجوارشان نگارش یافته است. با بیان
و تفصیل بیشتر در احکام فقهی جهاد و تکلیف طبقات
مختلف مسلمانان در پیکار با دشمن. تقدیم شده به
سلطان یاد شده و دارای یک مقدمه و هشت باب و یک
خاتمه بدین عناوین:

باب اول: در تکالیف جهاد به شاهنشاه اسلام.

باب دوم: در تکالیف شرعیه حافظان ثغور اسلام.

باب سوم: در مهمات متعلقه علماء راشدین و فضلی
مجتهدین.

باب چهارم: در مسائل اجتهادیه پیشنمازان و واعظان.

باب پنجم: در مهمات متعلقه صدور و مشیران و غیرهم

باب ششم: در احکام جهاد به سالاران و سردار
و جنود مسلمین.

باب هفتم: در امور متعلقه به کافه مسلمین بلاد تصرف
اسلام.

باب هشتم: در تکلیف مسلمین ساکنین بلاد تصرفی
کفار.

فراهانی دو رساله در احکام جهاد و وجوب حضور
در پیکار با کافران، نگاشته و نسخه حاضر جهادیه
مختصر وی است.

احتضار و عالم برزخ

(کلام - فارسی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق)

بحثی است نسبتاً مختصر پیرامون مرگ و حضور
حضرات ائمه معصومین (ع) هنگام جان دادن مؤمن
(شیعه) بر بالین وی و معنی برزخ و عالم مثال از دیدگاه
کلام شیعی و پاسخ به اشکالهایی که به این موضوع وارد
آورده‌اند. گویا مؤلف این رساله، معنی برزخ و عالم مثال
را از کتاب کاشف الاسرار ملا نظر علی گرفته است.

آغاز: «بدان ای جان برادر که یکی از عقاید حقّه

مؤلف کتاب دیگری به نام تشریح الأصول دارد
موصوف به کبیر که پس از کتاب حاضر تألیف شده
است.

آغاز نسخه افتاده است.

آغاز موجود: «إلی غایتها فتفکرت فی مدة مدیده ولم
أجد غیر الاحتیاط الشاق فی عمل نفسی».

انجام: «وفیما نحن فیہ یکون المخصّص عقلیاً لأن
العقل یحکم بعدم کون المتعارضین حجة ویخرج غیر
الأعلم عن تحت العموم، والله العالم».

ش ۶۴، نسخ، سده ۱۱۴هـ، تصحیح شده، در پایان

نشانی «بلغ قبلاً» دارد بدون نام نویسنده آن.

جلد: تیماج زرشکی ضربی، اندرون ابر و باد.

۲۲۶ برگ، ۲۱ سطر، ۱۵×۲۱/۵ سم.

ارشاد الاذهان الی احکام الایمان (فقه - عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)

ش ۴۲، نسخ، سده ۱۱۱هـ، پایان کتاب افتاده است،

عناوین شنگرف، تصحیح شده و حاشیه نویسی

بسیار دارد، روی برگ اول فهرست کتاب و وقفنامه

آن به تاریخ ۲۰ شعبان ۱۱۲۶ق دیده می‌شود.

بدون جلد.

۳۴۲ برگ، ۱۲ سطر، ۱۴/۵×۲۰/۵ سم.

اصول الدین (کلام - عربی)

از: ناشناخته

اعتقادات شیعه امامیه درباره اصول پنجگانه دین، در
این کتاب به تفصیل از دید عقلی و نقلی بحث و بیشتر با
استفاده از احادیث و روایات اهل بیت^(ع) اثبات شده
است. در چند باب هر کدام مشتمل بر چند فصل. در این
نسخه فقط باب سوم در نبوت و امامت و باب چهارم در
معاد آمده است.

آغاز نسخه: «الباب الثالث فی النبوة والامامة...
المبحث الأول فی الأحکام المشتركة بین النبی والامام
واحیاجهم الی ذلک».

آغاز: «ربنا افرغ علینا صبراً و ثبت اقدامنا وانصرنا
علی القوم الکافرین... اما بعد بر روان دانشوران پوشیده
نماند».

ش ۳۹، نستعلیق و عبارت‌های عربی نسخ، ۱۲۵۲ق،

عناوین شنگرف.

جلد: تیماج مشکوی ضربی.

۲۰۲ برگ، ۱۵ سطر، ۱۵×۲۱ سم.

[احوال خدیجه] (ادبیات - فارسی)

از: ناشناخته

منظومه‌ای سست و گاهی نادرست در شرح احوال
بانوی دو عالم خدیجه بنت خویلد و داستان ازدواج وی
با حضرت پیامبر اکرم^(ص) و چگونگی زندگانش با آن
حضرت است.

آغاز افتاده:

بقصری که او داشت منزل چاه

که آمد محمد در آن بارگاه

در آن قصر مردم ریایی قصور

خدیجه وطن داشت مانند حور

انجام:

الهی پیامرز خواننده را نویسنده هم شناونده را

ش ۱۱۸، نستعلیق مغلوط، سده ۱۱۴هـ.

جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز.

۵۰ برگ، ۱۷ سطر، ۱۳×۲۲ سم.

تشریح الاصول (صغیر) (اصول فقه - عربی)

از: علی بن فتح‌الله نهاوندی (۱۳۲۲ق)

بحث‌های مفصل و استدلالی است پیرامون طلب و اراده تا
بحث مطلق و مقید از مباحث اصول فقه، با نقل گفته‌های
بعضی علماء فن و رد و ایراد در آنها. با تعدد در طول
گفتار و گسترش بحث چون بناست که مبتدیان به واسطه
اطلاع بر این بحث‌ها هدایت شوند و از آنها بهره برند.
تحقیقاتی است که - بنا به گفته مؤلف - بزرگان عصر
بدانها نپرداخته‌اند.

ش ۶۵، نستعلیق، به خط مؤلف، عناوین با مشکی
نشانی دارد.

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.

۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵/۵ سم.

الإعلام فیما اتفقت علیه الامامیة من الأحكام

(فقه - عربی)

از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۳۳۶-۱۳۴ق)

ش ۱۶۳، نسخ، عبدالرحیم بن میرزا عبدالکریم بن
میر عبدالعلی بن عبدالحمید بن میر محمدرضا بن
میر ملک بن شیخ جعفر عرب بحرینی قمشه‌ای،
پنجشنبه ۲۳ محرم ۱۳۷۱ق، نوشته شده به دستور
سید محمد مقدس اصفهانی، سید مصطفی حسینی
صفایی خوانساری کتاب را به تاریخ غره ربیع المولود
۱۳۷۱ق برای مقدس تصحیح کرده است.
بدون جلد.

۱۲ برگ، ۱۶ سطر، ۱۹×۱۱/۵ سم.

اکمال منتهی المقال

(رجال - عربی)

از: سید ریحان‌الله بن جعفر کشفی بروجردی (-۱۳۲۸ق)

حواشی و تعلیقات اندکی است بر منتهی المقال فی احوال
الرجال ابوعلی حائری که در حاشیه نسخه چاپ شده به
سال ۱۲۹۹ق با رمز «رح» تحریر شده است. بیشتر این
حواشی از کتابهای رجالی نقل شده‌اند.

ش ۶، حاشیه‌ها به خط کشفی است، با یادداشت
تملک محمداقبر بن حسین خراسانی به تاریخ صفر
۱۳۶۴ق روی برگ اول.

جلد: تیماج قرمز ضربی.

۲۶۰ برگ، ۳۷ سطر، ۳۵×۲۲ سم.

إمطة الغین عن استعمال العین فی معنیین

(ادبیات - عربی)

از: محمدرضا بن محمد حسین ابوالمجد اصفهانی (-۱۳۶۲ق)
بحث ادبی و اصولی مختصری است پیرامون جواز

ش ۱۷۰، نسخ، سده ۵۱۴، بعضی از برگها افتاده است.

۹۹ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۷ سم.

اصول الفقه

(اصول فقه - عربی)

از: محمداسماعیل بن محمداقبر نجفی اصفهانی (-۱۳۷۰ق)
استدلالی است با تفصیل و گسترده‌گی در نگارش بحثها و
نقل گفته‌های بزرگان علم اصول و رد و ایراد در آنها.
بعضی بحثهای کتاب ناتمام مانده و گویا تقریر درس
یکی از استادان مؤلف باشد.

ش ۳۴، نسخ، مهدی بن علی رضا قمی، شب

چهارشنبه ۱۵ جمادی‌الاول ۱۳۲۰ق، عناوین
شنگرف. از آغاز کتاب تا بحث عموم و خصوص.

جلد: گالینگور مشکی.

۵۰ برگ، ۲۰ سطر، ۲۲/۵×۱۶ سم.

ش ۳۵، نسخ، ۱۳۱۷ق، مانند جلد سابق. مشتمل بر

مباحث استصحاب و التعادل و الترجیح و برخی
مسائل اصالة البراءة.

جلد: تیماج قرمز ضربی.

۱۳۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱/۵×۱۵ سم.

الاصول و الفقه

(اصول فقه و فقه - عربی)

از: ناشناخته

استدلالی است در بحث استصحاب و مکاسب محرمة و
بیع، با نقل گفته‌های استادان و فقهای قدیم و بعضی از
معاصران مؤلف و گفتگو در آنها. احتمال داده شده است
که از شیخ محمداسماعیل بن محمداقبر نجفی اصفهانی
باشد. بحث استصحاب این کتاب به سال ۱۳۵۸ق نوشته
شده است.

آغاز: «اصل من جملة الأدلة العقلية أو الشرعية أو
العقلية والشرعية الاستصحاب وهو لغة أخذ الشيء
مصاحباً».

انجام ناتمام: «اختلف الأصحاب رضی الله تعالی عنهم
فی بیع السمک فی الآجام علی ما ذکره علی اقوال،
قول».

جنبه‌های ادبی و بلاغی آیه‌ها و نقل گفته‌های مفسران و فقهای مذاهب و رد و ایراد در پاره‌ای از آنها. پس از بحث در هر آیه، آیه‌های دیگری که شامل همان مفاد و معنی باشد با شرح و توضیح آورده می‌شود تا موضوع از هر جهت کامل شود. تقدیم شده به یکی از سلاطین صفویه با تمجید فراوان از وی (نام وی در نسخه نیامده و جای آن خالی است و احتمالاً شاه سلطان حسین صفوی باشد).

نسخه حاضر جلد اول کتاب و تا سوره اسراء است. آغاز: «بعد حمد الله عزوجل اتم محامده الوفية الصفية على الدولة العلية العلوية الصفوية لا زالت سرادقات مجدها وجدها مشيدة على الاثرية العلوية».

ش ۲۴، نسخ، آیه‌ها مشکی درشت، نزدیک عصر مؤلف، به خط کاتب تصحیح شده است، روی برگ اول تملک عبدالله بن محمدرضا بن محمدباقر و مرتضی بن احمد حسینی رشتی با مهر مربع «المتوکل علی الله مرتضی الحسینی» و وقفنامه کتاب به تاریخ هفتم رجب ۱۲۹۶ق با مهر بیضوی «عبد محمدجعفر بن محمدباقر الموسوی» دیده می‌شود، بعضی مطالب گویا ناتمام‌اند که صفحه‌هایی در این نسخه برای تکمیلشان سفید مانده است.

جلد: تیماج مشکی، عطف و گوشه‌ها تیماج قرمز. ۲۹۸ برگ، ۲۴ سطر، ۲۲×۱۵/۵ سم.

بحار الانوار (حدیث - عربی)

از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)

ش ۱۸، مجلد هشتم، نسخ، سده ۱۲ه، عناوین شنگرف، نسخه تصحیح شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی.

۳۰۲ برگ، ۲۳ سطر، ۲۵×۱۸ سم.

ش ۱۹، نسخ، از عصر مجلسی، تصحیح شده، با بلاغهایی به خط وی، آغاز و انجام این نسخه افتاده است. کتاب الصلاة. اول نسخه رساله الاوزان والمقادیر مجلسی به خطی جز خط اصل دیده می‌شود.

استعمال یک لفظ در بیش از یک معنی، با ذکر شواهد لغوی برای اثبات موضوع مورد نظر. تفصیل بحث به کتاب مفصل دیگر مؤلف سمط اللال فی مسألتي الوضع والاستعمال حوالت داده شده است. این رساله شب ۲۷ ماه شعبان ۱۳۵۹ق در اصفهان به پایان رسیده است. آغاز: «لما قادن النظر الصائب والفکر الحر الذی لا تشغله الخطایات عن الحقائق الراهنة إلی جواز إرادة أكثر من معنی من لفظ واحد».

به خط نگارنده و نوشته شده در اصفهان.

الأمالی (حدیث - عربی)

از: محمد بن علی ابن بابویه قمی، شیخ صدوق (۳۱۱-۳۸۱ق)

آغاز و انجام نسخه افتاده است.

ش ۱۲۰، نسخ، سده ۱۱ه، تصحیح شده، برخی عناوین در حواشی نوشته شده است.

جلد: تیماج مشکی، عطف تیماج قهوه‌ای.

۶۴۵ برگ، ۱۳ سطر، ۱۹×۱۲ سم.

الانجیل (کتاب مقدس - عربی)

ش ۳۲، نستعلیق، سده ۱۱ه، عناوین شنگرف، روی برگ اول وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۵ شعبان ۱۲۹۶ق با مهر بیضوی «عبده الراجی محمدباقر بن محمدجعفر الموسوی» دیده می‌شود، در پایان فهرستهای کتاب افزوده شده است.

جلد: دو رو تیماج لبه‌دار، رو قرمز اندرون کرمی.

۱۷۵ برگ، ۲۴ سطر، ۲۴/۵×۱۲/۵ سم.

ایناس سلطان المؤمنین باقتباس علوم الدین من النبراس المعجز المبین (فقه القرآن - عربی)

از: سید محمد بن علی بن حیدر موسوی عاملی (۱۰۷۱-۱۱۳۹ق)

شرح گسترده‌ایست بر آیات احکام فقهی و اعتقادی قرآن کریم به ترتیب سوره‌ها، در چند جلد با بحث در

جلد: دو رو تیماج، رو مشکی اندرون قرمز.
۳۰۶ برگ، سطور مختلف، ۱۸/۵×۲۵/۵ سم.

جلد: گالینگور آبی.
۷۹ برگ، ۲۰ سطر، ۱۷×۲۱/۵ سم.

بداء

(فلسفه - فارسی)

از: محمد بن حسن شیروانی (۱۰۳۳-۱۰۹۸ق)

در معنی لغوی و اصطلاحی «بداء» و چگونگی وقوع آن و اثبات این که بداء در عقیده شیعه تنها معنی لغوی این لفظ نیست چنانکه گروهی چنین گمان کرده‌اند و بر شیعیان انتقاد نموده‌اند. گاه تطبیق گزارشهای علمی در این رساله با قضایا و رویدادهای تاریخی توأم شده است تا موضوع کاملاً روشن گردد.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... در اخبار و آثار ائمه اهل بیت (ع) مذکور شده که بداء در قضا و قدر می‌باشد». انجام: «و شرح آن می‌توان شد بر نحوی که منافات او با آنچه که مذکور شد منتفی گردد».

ش ۱۶۲، نستعلیق، سید محمد (بن عبدالحسین) مقدس اصفهانی، سده ۱۴هـ.
بدون جلد.
۴ برگ، ۲۷ سطر، ۱۸×۱۱ سم.

تاریخ علمی و اجتماعی اصفهان (تاریخ - فارسی)
از: سید مصلح‌الدین بن شهاب‌الدین مهدوی اصفهانی (-۱۴۱۵ق)

تاریخ گسترده‌ایست از خاندان نجفی اصفهان (خاندان مسجده‌شاهی)، احوال و بیوگرافی مرحوم شیخ محمدتقی نجفی اصفهانی مؤلف هدایة المسترشدين و فرزندان، با گزارش گوشه‌هایی از تاریخ شهر اصفهان و رویدادهای مهم آن در دو قرن اخیر و عالمان برجسته و بنامی که به گونه‌ی در این شهر دارای فعالیت‌های اجتماعی و آثار علمی و فرهنگی دینی بوده‌اند. این کتاب در اصل بیان سبل الهدایة نامیده شده بود اما هنگام چاپ نامی که گفتیم بدان داده شده است.

ش ۵۵-۵۷، به خط مؤلف، در سه جلد، برگها یک رو نوشته شده است.
جلد: گالینگور مشکی.
۱۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۲۱ سم.

تبصرة المتعلمین فی احکام الدین (فقه - عربی)
از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)

ش ۴۳، نسخ، سده ۱۰هـ، عناوین مشکی درشت، تصحیح شده، با حاشیه نویسی بسیار، آغاز و انجام نسخه افتاده است.
جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۶۰ برگ، ۱۶ سطر، ۱۵×۲۰ سم.

تحریر القواعد المنطقية فی شرح الشمسية

(منطق - عربی)

از: محمد بن محمد بویه رازی (۶۹۴-۷۶۶ق)

ش ۵۱، نستعلیق، محمدحسن قمی، پنجشنبه ۴ صفر ۱۲۲۲ق، نوشته شده برای اخ اعز حسین در کاشان، دیباچه کتاب در این نسخه نیامده است، عناوین شنگرف.

تاریخ ادبیات عرب در صدر اسلام (ادبیات - فارسی)
از: مهدی (غیاث‌الدین) بن مجدالدین نجفی اصفهانی (-۱۴۲۲ق)

پیرامون تاریخ ادب عربی در صدر اسلام و اهمیت یافتن آن به واسطه ادبیات به کار گرفته شده در قرآن کریم و حدیث و تغییر ادب جاهلی به واسطه پیدایش کتاب و سنت. با نگرشی انتقادی درباره بعضی از برازندگان و شعراء مشهور عرب. در خاتمه کتاب تحقیقی است پیرامون ادب عصر اموی که آمیخته با بدآموزیهایی اخلاقی بود و ذکر شاعران و نویسندگان این عصر و اهتمام بیشتر به جنبه ادبی نویسنده بسیار معروف این روزگار عبد الحمید کاتب.

ش ۹۶، نستعلیق، به خط مؤلف، صفحه‌ها یک رونوخته شده و گویا رساله دانشگاهی وی بوده است.

داروین پیرامون نشو و ارتقاء و اصل انسان به نقد کشیده شده است. برای اثبات آن که این نظریه با مبانی عقیدتی اسلام سازگار نیست ضمناً به بحث در اثبات واجب تعالی پرداخته شده است بدون احتیاج به دور و تسلسل که منطقیان این دو را صحیح نمی‌دانند.
گویا این ترجمه ناتمام مانده است.

ش ۱۱۵، نستعلیق، به خط مترجم، برگهای پراکنده
پیش‌نویس است. رطوبت دیده و فرسوده.
۱۵۲ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۲۱ سم.

ترجمه وصیت امیرالمؤمنین^(ع) (اخلاق - فارسی)

از: محمد صالح بن محمد باقر روغنی قزوینی (-۱۱۱۶ق)
ترجمه و شرح کوتاهی بر وصیت حضرت امیرالمؤمنین^(ع) به فرزندش امام حسن^(ع) یا محمد بن الحنفیه است، با تضمین آیات یا ابیاتی عرفانی و اخلاقی مناسب مضامین روایت ترجمه شده. نگاشته شده برای نواب کامیاب اشرف؟.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله...» و بعد بعرض نواب کامیاب اشرف اقدس ارفع اعلا می‌رساند.

انجام: «و مسألت می‌کنم از او تعالی نیکویی قضا و تقدیر برای تو در حالت عاجله و آجله و در دار دنیا و آخرت انشاء الله تعالی...».

ش ۹۷، نستعلیق و متن وصیت نسخ، با شنگرف نشانی دارد، به خط مؤلف، عناوین در حاشیه شنگرف، روی برگ اول معرفی کتاب و تملکی گویا از مؤلف و مهر بیضوی «عبده محمد هادی الحسینی» دیده می‌شود.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۱۰۰ برگ، ۱۴ سطر، ۱۸×۱۲ سم.

تنقیح المرام (اصول فقه - عربی)

از: علی اصغر بن محمد یوسف قزوینی (قرن ۱۲هـ)
آغاز و انجام نسخه افتاده است.
ش ۹۴، نسخ، سده ۱۳هـ، عناوین شنگرف یا نانوشته،

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.

۱۰۱ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۵ سم.

ش ۱۱۱، نستعلیق، محمد حسین بن محمدرضا حسینی دهقانی، ۲۹ صفر ۱۲۳۱ق، عناوین و نشانیها شنگرف، آغاز نسخه افتاده است.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۱۶۹ برگ، ۱۴ سطر، ۱۶/۵×۱۰/۵ سم.

تذكرة الفقهاء (فقه - عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)

کتاب غصب تا نکاح.

ش ۱۲، نسخ، محمد نبی، ۲۵ جمادی الاول ۱۱۲۳ق (پایان جزء سیزدهم)، ۱۳ جمادی الثانی ۱۱۲۳ق (پایان کتاب)، عناوین شنگرف، روی برگ اول وقفنامه کتاب از مریم بیگم به تاریخ ۱۵ جمادی الاول ۱۱۲۵ق دیده می‌شود.

جلد: دو رو تیماج، رو مشکی اندرون قهوه‌ای.

۳۳۵ برگ، ۲۵ سطر، ۲۴/۵×۱۷/۵ سم.

جمه مفتاح الفلاح (دعا - فارسی)

محمد بن حسین خوانساری (-۱۱۲۵ق)

ش ۱۵، شمس‌الدین محمد بن هدایه الله انصاری، سلخ ماه رمضان ۱۰۸۵ق، دعاها بین سطرها ترجمه به فارسی شده است، دارای حواشی مؤلف، سیف‌الله بن سلطان علی قاری در سال ۱۱۱۸ق مقابله کتاب را انجام داده است، روی برگ اول وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۱۲۰ق با چند یادداشت دیده می‌شود.

جلد: دو رو تیماج لبه دار، رو قهوه‌ای اندرون مشکی.

۱۶۹ برگ، ۱۶ سطر، ۲۴/۵×۱۵ سم.

ترجمه نقد فلسفه داروین (فلسفه - فارسی)

از: مجدالدین بن محمدرضا نجفی اصفهانی (-۱۴۰۳ق)

کتاب نقد فلسفه داروین تألیف پدر مترجم محمدرضا ابوالمجد اصفهانی (۱۳۶۲ق) است که در آن نظریه

جبر و تفویض (الأمر بین الأمرین) (کلام - فارسی)

از: ناشناخته

در این رساله گفتار هفت تن از دانشمندان شیعه پیرامون مسأله جبر و تفویض و بیان مراد از «الأمر بین الأمرین» که در احادیث اهل بیت (ع) بدان اشارت رفته، بازگو می‌شود. در ضمن مطالبی از کتابهای جنة العالیة، جنتان مدهامتان و گلزار اکبری نقل شده و کتاب باید از نگارشهای نیمه دوم سده ۱۴ هـ باشد.

آغاز: «هفت بیان از هفت نفر از علماء در مراد از امر بین الأمرین و هفت حدیث أيضاً یکی در جنة العالیة در جزء سیم عنوان دویست و هشتاد چنین می‌فرماید».

ش ۱۳۰، نسخ، به خط مؤلف، سده ۱۴ هـ.

بدون جلد.

۲۲ برگ، سطور مختلف، ۱۶/۵ × ۱۳ سم.

جُنة الامان الواقية وجنة الايمان الباقية

(دعا - عربی)

از: ابراهیم بن علی کفعمی (۸۴۰ - ۹۰۵ ق)

آغاز نسخه افتاده است.

ش ۲۹، نظام بن صادق تویسرکانی، ۱۰۸۲ ق در مدرسه شاپوریه، عناوین شنگرف، تصحیح شده، با حواشی مؤلف، اندکی موربانه برگها را آسیب زده است، روی برگ اول مهر بیضوی «هدایة الله الحسینی» دیده می‌شود.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۳۱۰ برگ، ۱۹ سطر، ۲۸/۵ × ۲۰ سم.

جنگ (متفرقه - فارسی)

از: ناشناخته

دارای مطالب و تواریخ دینی و فواید اعتقادی و فرازهایی مربوط به زندگانی و تواریخ ائمه هدی (ع). بعضی نوشته‌ها به تاریخ ۱۳۵۲ ق است. این جنگ گویا از صاحب جنگ شماره (۱۱۴) همین کتابخانه باشد.

نستعلیق، نسخه بیاضی است.

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.

۷۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱/۵ × ۹ سم.

در صفحه‌ای نشانی بلاغ دیده می‌شود، توسط کاتب

تصحیح شده و دارای حواشی مؤلف است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، بدون مقوا.

۱۴۰ برگ، سطور مختلف، ۱۹/۵ × ۱۵ سم.

التوحید

(حدیث - عربی)

از: محمد بن علی ابن بابویه قمی، شیخ صدوق (۳۱۱-۳۸۱ ق)

ش ۱۰، نسخ معرب، عبدالحسین بن عنایة الله نجفی، ربیع الآخر ۱۰۳۰ ق، کتاب را دو بار تصحیح کرده‌اند بدون ذکر نسخه اصل در مقابل، مجدول به نقره و شنگرف، عناوین شنگرف، روی برگ اول تملک محمد مغیث بن شمس الدین محمد حسینی طهرانی (رازی) به تاریخ اواخر جمادی الثانی ۱۰۸۳ ق هنگام اقامت وی در برهانپور هند با مهر بیضوی «مغیث الدین محمد الحسینی» و تملک زین العابدین بن محمد تقی با مهر بیضوی «عبده زین العابدین» و مهر دائری بزرگ «المتوکل علی الله الغنی محمد مؤمن بن شمس الدین محمد الاصفهانی» (ممنابادی) دیده می‌شود، تملک این شخص در صفحه پایانی نیز آمده است.

جلد: دو رو تیماج، رو زرشکی ضربی، عطف مشکی،

اندرون قهوه‌ای.

۲۱۷ برگ، ۱۷ سطر، ۲۶ × ۱۹ سم.

تهذیب الاحکام

(حدیث - عربی)

از: محمد بن حسن طوسی (۳۸۵-۴۶۰ ق)

شامل کتاب طهارت تا حج.

ش ۱۲۱، نسخ، محمد بن محمد جزائری، سلخ محرم

۱۰۴۱ ق (پایان کتاب طهارت)، سلخ محرم ۱۰۴۳ ق

(پایان کتاب الصوم)، عناوین و نشانیها شنگرف، نیمه

اول تصحیح شده و دارای حواشی اندک، در چند جا

نشانی بلاغ دیده می‌شود، بعضی برگها نونویس است،

روی برگ اول وقفنامه کتاب دیده می‌شود.

جلد: دو رو تیماج رو قهوه‌ای اندرون سبز.

۳۰۰ برگ، ۳۱ سطر، ۲۸/۵ × ۱۲ سم.

جنگ

(متفرقه - فارسی)

از: ناشناخته

مشمول بر ادعیه و وقایع تاریخی و احوال بعضی علمای بزرگ و کرامات نسبت داده شده به آنها و جمله‌ای از مسائل فقهی از فتوای مراجع تقلید معاصر نگارنده، بیشتر به تاریخ ۱۳۵۶ ق.

ش ۱۱۴، نستعلیق، به خط گرد آورنده.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۱۳۹ برگ، سطور مختلف، ۱۱×۱۷/۵ سم.

برگهای الصاقی، در صفحه آخر مهر بیضوی «عبده

محمد اسماعیل» دیده می‌شود.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۰×۱۶/۵ سم.

حاشیه روضات الجنات (رجال - عربی)

از: محمدرضا بن محمد حسین ابوالمجد اصفهانی (۱۳۶۲ق) حواشی اندکی است بر کتاب روضات الجنات سید محمداقبر خوانساری. در بیشتر این حاشیه‌ها اشتباهات تاریخی کتاب نشان داده شده و گاهی نقدهای ادبی است و به نام اغلاط روضات الجنات در تهران به سال ۱۳۶۸ چاپ شده است.

ش ۲۵، به خط مؤلف بر حاشیه نسخه چاپ سنگی سال ۱۳۰۶ق، گاهی حاشیه شیخ مجدالدین بن محمدرضا نجفی (فرزند صاحب حاشیه) نیز افزوده شده است، روی برگ اول یادداشتی از مؤلف در طریق روایی او از استادش حاج میرزا حسین نوری تا شیخ کلینی آمده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی.

۳۹۰ برگ، ۳۵ سطر، ۲۰×۳۳/۵ سم.

حاشیه الصحیفة السجادية (دعا - عربی)

از: محمداقبر بن محمد حسینی استرآبادی، میرداماد (۱۰۴۰ق)

ش ۱۹۱، نسخ و نستعلیق، ۱۰ جمادی الاول ۱۰۶۱ق، عناوین نوشته نیست، روی برگ اول تملکی بدون نام با مهر «عبده علی نقی» دیده می‌شود.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.

۱۳۹ برگ، ۱۷ سطر، ۹/۵×۱۷/۵ سم.

حاشیه تهذیب المنطق

(منطق - عربی)

از: عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱ق)

ش ۲۰۳، نستعلیق، حاج محمد بن علی گیلانی، اوایل ربیع الاول ۱۰۲۳ق، عناوین و نشانیها شنگرف، تصحیح شده، دارای حواشی بسیار و گاهی در

حاشیه فرائد الاصول (اصول فقه - عربی)

از: ناشناخته

حاشیه‌ایست استدلالی با عناوین «قوله - قوله» بر بخشی از بحث استصحاب فرائد الاصول شیخ مرتضی

ش ۱۳۳، نسخ، سده ۵۱۴، به خط مؤلف، تصحیح شده، عناوین با خطی مشکی بر فراز آن نشانی دارد. بدون جلد.
۳۰ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵ × ۲۲/۵ سم.

حاشیه کفایة الاصول (اصول فقه - عربی و فارسی)
از: ناشناخته

مشمول بر بحث عام و خاص.
آغاز: «قوله فی مبحث العام والخاص قد عرف العام بتعاریف وقد وقع - الی قوله کیف کان».
انجام: «فلا محالة لا یصح الا بالعطف وهو فی حکم تعدد أداة الاستثناء».

ش ۱۴۸، نستعلیق، به خط مؤلف، سده ۵۱۴.
بدون جلد.
۳۹ برگ، سطور مختلف، ۱۷ × ۱۰ سم.

حاشیه المکاسب (فقه - عربی)

از: رضا بن محمد هادی همدانی (۱۳۲۲ق)
استدلالی است با عناوین «قوله - قوله» بر بخش خیارات مکاسب شیخ مرتضی انصاری.
آغاز: «قوله ولعل التفسیر بالملک... الفرق بین الحكم والحق أن الحكم عبارة عن الالزامات والالتزامات والترخیصات الشرعية».

انجام: «ثم ان جعل التصرف فی المبیع کاشف عن الرضا بالمعیوب أيضاً لا یخلو عن نظر ولو بعد العلم بالعیب أيضاً لو لم یعلم عدم جواز الأرش، فتأمل».

ش ۱۶۹، نسخ، ۲۶ ماه رمضان ۱۳۴۴ق در نجف اشرف.
۳۶ برگ، ۲۰-۲۱ سطر.

حرمة حلق اللحية (فقه - عربی)

از: محمد جواد بن حسن بلاغی نجفی (۱۳۵۲ق)
در اثبات حرمت ریش تراشی، بیشتر با استدلال به روایاتی که در این موضوع از حضرت پیامبر اکرم و ائمه هدی^(ع) روایت شده و توضیح و بیان آنها از دید فقهی اگر

انصاری استاد استاد مؤلف (بنا به تصریح وی).
آغاز: «الحمد لله رب العالمین... قوله المقام الثانی، أقول وهو ما یلاحظ فیة الحالة السابقة عند الشک فی الحكم».

انجام ناتمام: «قوله ثم المعتبر هو الشک الفعلی، أقول بعد یقین».

ش ۱۷۲، نسخ، سده ۵۱۴.
بدون جلد.

۱۸ برگ، ۱۹ سطر، ۱۴ × ۲۲ سم.

حاشیه قاعدة لا ضرر (اصول فقه - عربی)
از: ناشناخته

حواشی رساله قاعدة لا ضرر مرحوم شیخ مرتضی انصاری است که در آخر بحث برائت فرائد الاصول بدان پرداخته. این حاشیه که گویا از یکی از شاگردان شیخ باشد در شب چهارشنبه از دهه آخر جمادی الثانی ۱۳۱۴ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد فهذه وجیزة علی نحو التعليقة علی قاعدة الضرر التي كتبها شیخنا الأنصاری رحمه الله فی آخر مسألة البراءة».

ش ۱۳۵، نسخ، به خط مؤلف، عناوین با خطی بر فراز آن نشانی دارد، تصحیح شده است.
بدون جلد.

۵۶ برگ، ۱۹ سطر، ۱۴ × ۲۲ سم.

حاشیه کفایة الاصول (اصول فقه - عربی)
از: ناشناخته

تعلیقاتی است پراکنده بر برخی از بحثهای کتاب کفایة الاصول آخوند خراسانی. بیشتر مطالب ناتمام مانده است.

این نسخه به خط سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی است و احتمالاً هم تألیف وی باشد.

آغاز: «قوله هل یجوز العمل بالعام قبل الفحص عن المخصّص، فیة خلاف بل ربما... أقول: قبل الخوض فی الاستدلال ینبغی التنبیه علی امور».

به نام وی، عناوین شنگرف یا نانوشته، متن اشارات رادر حاشیه صفحه‌ها نوشته‌اند.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۳۱۷ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۲ سم.

ش ۱۰۳، نسخ، سده ۱۱هـ، عناوین و نشانی متن شنگرف، توسط کاتب تصحیح شده و دارای حواشی است، روی برگ اول چند یادداشت و تملک شیخ محمدعلی واعظ تلواسکانی به تاریخ ۱۳۴۰ق و مهر بیضوی «عبده محمدعلی» دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای.
۱۹۴ برگ، ۲۳ سطر، ۲۵×۱۴/۵ سم.

حیة القلوب (تاریخ - فارسی)

از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
جلد دوم کتاب. پایان نسخه افتاده است.

ش ۲۰، نسخ، سده ۱۲هـ، عناوین شنگرف، توسط کاتب تصحیح شده است، روی برگ اول وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۱۲۷ق دیده می‌شود، در برگ پایانی مهر بیضوی «پیرو دین محمد، صالح» و مهر مربع «عبده محمدصالح» آمده است.
جلد: تیماج مشکی.
۳۲۸ برگ، ۲۱ سطر، ۲۵×۱۸ سم.

خرقه بخیه (پزشکی - فارسی)

از: مرتضی قلی بن حسن خان شاملو (قرن ۱۱هـ)
آغاز و انجام نسخه افتاده است.

ش ۱۷۸، نستعلیق، سده ۱۱هـ، عناوین شنگرف، در حواشی بعضی صفحه‌ها فواید پزشکی افزوده شده است.
جلد: مقوایی، عطف تیماج قهوه‌ای.
۴۹ برگ، ۱۳ سطر، ۱۵/۵×۱۰/۵ سم.

الخلاصة فی النحو (ألفیه ابن مالک) (نحو - عربی)

از: محمد بن عبدالله ابن مالک طائی جیانی (۶۰۰-۶۷۲ق)
ش ۴۶، نسخ، سده ۱۱هـ، عناوین شنگرف، آغاز نسخه افتاده و دارای حواشی بسیار است.

نیاز به شرح و توضیح باشد. این رساله عصر روز شنبه ۲۴ جمادی الثانی ۱۳۴۴ق به پایان رسیده، و مشتمل بر چهار فصل است بدین عناوین:
الفصل الاول: فیما روی فی ذلك عن النبی من طریق الفریقین.

الفصل الثانی: فیما ورد عن أئمة أهل البیت (ع).
الفصل الثالث: فی عمل المسلمین الکاشف عن الاجماع.
الفصل الرابع: فی تحدید اعضاء اللحیة.
آغاز: «الحمد لله رب العالمین... وبعد فهذه وجیزة فی حرمة حلق اللحیة رتبها علی فصول».
انجام: «والظاهر أنه لا تضر زیادتها الاتفاقیة فی أثناء الأسبوع أو الأسبوعین الی أن تأتي التوبة فی الاصلاح والأخذ من الشارب یوم الجمعة مثلاً...».
ش ۱۶۵، نسخ، در عصر مؤلف.
بدون جلد.
۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۳ سم.

حرمت خمر (فقه - فارسی)

از: ناشناخته
آغاز: «انما الخمر والمیسر والأنصاب... بدانکه شیخ نجم‌الدین نسفی که از علماء عامه است در شرح اربعین خود از این دو آیه ده برهان بر حرمت خمر استفاده و استنباط نموده».

انجام نسخه: «وهو بمنزلة الثالث والرابع اللذین هما فی وسط الأقالیم فی العالم الأكبر وقد صرحوا بکونهما أعدل».

ش ۱۲۸، نستعلیق و عبارتهای عربی نسخ، سده ۱۴هـ.
بدون جلد.
۸ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۱۲/۵ سم.

حل مشکلات الاشارات والتنبیہات (فلسفه - عربی)

از: محمد بن محمد بن حسن طوسی، خواجه نصیرالدین (۵۹۷-۶۷۲ق)
ش ۵۴، نستعلیق، سده ۱۰هـ، نسخه مقابله و تصحیح شده، یکی از علما آن را خوانده است بدون تصریح

جلد: تیماج مشکى بدون مقوا.

۹۹ برگ، ۵ سطر، ۱۹×۱۴ سم.

ش ۷۱، نسخه تحقیق شده با مقدمه و شرح حال صاحب دیوان به تحقیق سید احمد حسینی اشکوری (به خط وی و همان است که در قم چاپ شده).

جلد: گالینگور مشکى.

۱۴۶ برگ، سطور مختلف، ۲۹×۲۰/۵ سم.

خوف و رجاء (اخلاق - فارسی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق) در معنی اخلاقی خوف و رجاء و این که انسان مؤمن همواره باید بیم از عذاب الهی و امیدواری به رحمت پروردگار متعال داشته باشد، و بیان مواضع به کارگیری هر یک از این دو صفت، با بهره‌بری از احادیث روایت شده از اهل بیت^(ع)، در چند فصل و هر کدام دارای چند مطلب که بعضی از آنها نانویس مانده است.

آغاز: «بدانکه یکی از اخلاق حمیده مؤمن خوف از خدا و رجاء به خدای متعال، و مراد از خوف از خدا از عذاب و عقاب او است».

انجام: «و محقق شد امید وافر و رجاء واثق خالص به وسائل حسینیہ پس توجه نمودم به صاحب آنها. انتهى...».

ش ۱۷۴، نسخ، به خط مؤلف، بعضی مطالب ناتمام

مانده و صفحه‌ها سفید است.

بدون جلد.

۶۸ برگ، سطور مختلف، ۲۲/۵×۱۷/۵ سم.

رساله العظیم (تفسیر - فارسی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق) توضیح و تشریح معنی کلمه «عظیم» که هفده مرتبه در آیات قرآن کریم آمده است. با استفاده از روایات اهل بیت^(ع) و نقل بعضی از گفته‌های دانشمندان و مفسران معروف پیرامون این کلمه و معنی آن.

آغاز: «اما مراد از عظمت قرآن در قول خدای تعالی ولقد آتیناک سبعاً من المثنی والقرآن العظیم».

انجام: «خطاب آید که تا بر وی رحمت نکردم توفیق گفتن این ندادم. انتهى ما فی الحدایق».

ش ۱۷۷، نسخ، به خط مؤلف، تصحیح و اضافه شده

است.

بدون جلد.

۵۷ برگ، سطور مختلف، ۲۲/۵×۱۷/۵ سم.

ش ۱۷۶، نستعلیق، به خط و با مقدمه و تحقیق و

تنظیم مرحوم شیخ محمدباقر ملبوبی به تاریخ ۲۰ ربیع‌الاول ۱۳۹۲ق، برگها یک رو نوشته شده است.

بدون جلد.

۱۲۴ برگ، سطور مختلف، ۲۲/۵×۱۸ سم.

ش ۱۷۵، نستعلیق، با مقدمه و تحقیق و تنظیم م ب م

(مرحوم شیخ محمدباقر ملبوبی؛ از مؤلفین در قم) به تاریخ ۱۳۹۲ق، برگها یک رو نوشته شده است.

جلد: گالینگور سبز.

۱۴۶ برگ، سطور مختلف، ۲۲/۵×۱۸ سم.

رساله عملیه (فقه - فارسی)

از: ناشناخته

فتوایی است در احکام طهارت و صلاة.

آغاز و انجام نسخه افتاده است.

نسخ جدید، عناوین شنگرف.

جلد: مقوایی، عطف پارچه.

۱۱۴ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱/۵×۱۴ سم.

دیوان ابی‌المجد اصفهانی (ادبیات - عربی)

از: محمدرضا بن محمدحسین ابوالمجد اصفهانی (-۱۳۶۲ق)

ش ۸۱، نسخ، کاظم بن موسی بن الرضا بن جعفر

کاشف‌الغطاء نجفی، غره ماه رجب ۱۳۴۵ق در نجف

اشرف، با تصحیح و اضافات سراینده.

بدون جلد.

۴۰ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۵ سم.

رياض السالكين فى شرح صحيفه سيد الساجدين
(دعا - عربى)

از: على بن احمد مدنى شيرازى (-۱۲۰ق)
روضه اول تا سيزدهم، آغاز نسخه افتاده است.
ش ۲۱، نسخ، محمد حسين بن جعفر بن صادق بن
جواد كليدار كاظمى، غره ماه شعبان ۱۱۱۰ق، عناوين و
متن شنگرف، توسط كاتب تصحيح شده است.
جلد: دو رو تيماج رو مشكى اندرون قرمز.
۳۰۶ برگ، ۱۹ سطر، ۲۴×۱۲/۵ سم.

رياض المسائل فى تحقيق الاحكام بالدلائل
(فقه - عربى)

از: سيد على بن محمد على طباطبايى حائرى (-۱۲۳۱ق)
ش ۶۸، نسخه چاپ سنگى، كتاب طهارت آن داراي
حواشى مفصل دستنويس با امضاي «عبدالجواد» كه
شيخ هادى نجفى (دارنده كتابخانه) احتمال داده از
ملا عبدالجواد بن محمدعلى خراسانى باشد، روى
برگ اول تملكى با مهر بيضوى «الراجى عبدالجواد
بن محمدعلى» و تملك مجدالدين نجفى اصفهانى به
تاريخ ۱۳۴۹ق ديده مى‌شود.
جلد: تيماج قرمز.
۵۰ برگ، ۳۷ سطر.

زاد المعاد (دعا - فارسى)

از: محمد باقر بن محمد تقى مجلسى (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
آغاز و انجام نسخه افتاده است.
ش ۱۸۶، نسخ و دعاها معرب، سده ۱۳هـ، عناوين به
شنگرف.
بدون جلد.
۲۱۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۳ سم.

زبدة الاصول (اصول فقه - عربى)

از: محمد بن حسين عاملى، شيخ بهايى (۹۵۳-۱۰۳۰ق)
ش ۱۰۰، نسخ، از عصر مؤلف، عناوين شنگرف، داراي
حواشى مؤلف، روى برگ اول وقفنامه كتاب به تاريخ

رساله عمليه (فقه - فارسى)

از: ناشناخته
شامل احكام طهارت و اموات (جنائز) و صلاة، داراي
مطالب مشتمل بر مباحث.
آغاز و انجام نسخه افتاده است.
ش ۱۸۴، نستعليق، اواخر سده ۱۳هـ، عناوين
شنگرف.
جلد: تيماج زرشكى.
۱۲۷ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱/۵×۱۵ سم.

الرضاع (فقه - عربى)

از: ناشناخته
فقه استدلالى است در احكام رضاع (شير دادن به
كودك). تقرير بحثهاى مرحوم شيخ ضياءالدين عراقى
است كه در ماه رمضان ۱۳۴۵ق تدريس مى‌نموده و در
اين رساله توسط يكي از شاگردانش تحرير شده است.
آغاز: «الكلام فى الرضاع، لا اشكال فى أن الرضاع
كالنسب يوجب تحريم النكاح كتاباً وسنةً بل اجماعاً
والأخبار به مستفيضة».
انجام: «والأولى هو التصرف الأول وحينئذ يرفع
الاشكال كما لا يخفى».
ش ۱۶۶، نسخ، از عصر نگارنده و از سده ۱۴هـ.
بدون جلد.

۲۱ برگ، ۱۸ سطر، ۲۰/۵×۱۳ سم.

الروضة البهية فى شرح اللمعة الدمشقية (فقه - عربى)

از: زين الدين بن على عاملى، شهيد ثانى (۹۱۱-۹۶۵ق)
جلد دوم كتاب.
ش ۲۸، نسخ، حسين بن محمد تولمى، ۲۵
جمادى الاولى ۱۱۰۴ق، عناوين مشكى درشت، متن با
شنگرف نشانى دارد، تصحيح شده، با حاشيه‌نويسى،
در برگ پايانى يادداشتى از مرتضى فقيهى به سال
۱۳۵۳ق آمده است.
جلد: تيماج مشكى.
۲۹۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۷/۵×۱۵ سم.

اطهار^(ع) دارد، نه چنان که درباره زنان حضرت رسالت پناهی^(ص) باشد آن گونه که بعضی از مفسران عامه مدعی اند. با شواهدی از آن چه در تفاسیر و احادیث آمده است.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل قلوبنا بمطالعة آياته بصيراً والصلاة على سيدنا محمد وآله».

ش ۱۶۴، نستعلیق، سده ۱۱۴ هـ.

بدون جلد.

۴ برگ، ۲۶ سطر، ۱۸×۱۱ سم.

سعادت و شقاوت (کلام - فارسی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق)

بحثهایی است پیرامون سعادت و شقاوت انسان و نشانی و اسباب پیدایش این دو صفت و گفتگوهای مربوط به این موضوع برای اثبات این که انسانها در کارهای نیک و بدشان مجبور نیستند بلکه به گونه ای اختیار دارند و نتیجه کارهای خود را می بینند. گرفته شده از آیات قرآنی و احادیث اهل بیت^(ع) و گاهی با نقل گفته های بعضی از دانشمندان.

آغاز: «راجع به سعادت و شقاوت و حدیث السعید سعید الخ و احادیث طینت و آیات و اخبار عالم ذر و بعضی از خبرها که موهم جبر است».

انجام: «انبیا از بهشت می گویند از جهنم می گویند که امید بمنزله آن چیز است که می کنند و نیز بمنزله چوبی است که از عقب سر می زنند».

ش ۱۵۸، نسخ، به خط مؤلف، سده ۱۱۴ هـ.

بدون جلد.

۲۶ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۱۰ سم.

سهو النبی (کلام - عربی)

از: سید محمد بن عبدالکریم طباطبایی بروجردی

(ح- ۱۱۶۸ق)

در پاسخ گفته های شیخ صدوق در رابطه با عقیده به سهو پیامبر اکرم^(ص) در نماز که صدوق آن را روایت کرده

۱۱۸۲ق در لاهیجان با مهر مربع «محمدعلی بن

محمدباقر» و مهرهای دیگر دیده می شود.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۴۰ برگ، ۱۳ سطر، ۲۰×۱۰ سم.

سؤال و جواب (کلام - فارسی)

از: محمد بن محمد مهدی اشرفی بارفروشی (-۱۳۱۵ق)

بخشی از پاسخهای مؤلف است که از وی پرسیده شده. پیرامون سؤال قبر و کیفیت آن و برخی از مباحث متعلقه به عالم برزخ.

ظاهراً این رساله بخشی از کتاب سؤال و جواب مؤلف باشد که به نام شعائر الاسلام مشهور است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... سؤال یا ملاذ الفقراء و ملجأ الضعفاء عرض می شود چه می فرماید در این مسأله شرعیه که زید نامی که جامع اصول و فروع و حاوی معقول و منقول».

ش ۱۲۷، نسخ، سده ۱۱۴ هـ.

بدون جلد.

۳۳ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سم.

سؤال و جواب (فقه - فارسی)

از: سید محمدباقر بن محمدنقی شفتی (ح ۱۱۷۵-۱۲۶۰ق)

۱۲۶۰ق)

کتاب طهارت تا وکالت.

ش ۱، نستعلیق، سده ۱۱۴ هـ، عناوین سنگرف، توسط

کاتب تصحیح شده است، روی برگ اول تملک شیخ

محمد رضا ابوالمجد نجفی اصفهانی دیده می شود.

جلد: تیماج قهوه ای.

۱۶۳ برگ، ۲۱ سطر، ۳۶×۲۲ سم.

السحاب المطیر فی تفسیر آیه التطهیر

(تفسیر - عربی)

از: قاضی نورالله بن محمد شریف تستری (-۱۹۵۶-۱۰۱۹ق)

ضمن تفسیر آیه شریفه اثبات می شود که این آیه درباره پنج تن آل عبا نازل شده و پس از اینان اختصاص به ائمه

شرائع الاسلام فی مسائل الحلال والحرام

(فقه - عربی)

از: جعفر بن حسن بن یحیی حلی (۶۰۲-۶۷۲ق)

ش ۱۳، حسین بن علی کاردیک قراطغانی مازندرانی، سه‌شنبه غره رجب ۱۰۸۱ق در اصفهان، عناوین شنگرف، تصحیح شده، با حاشیه نویسی بسیار، در برگ اول و آخر یادداشتهای مختلف دیده می‌شود. جلد: تیماج قهوه‌ای سوخته، عطف تیماج مشکی. ۳۵۰ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۲۵/۵ سم.

شرح اثبات الواجب

(فلسفه - عربی)

از: محمود بن محمد نیریزی (قرن ۱۰هـ)

شرحی است مزجی بر رساله اثبات الواجب (الجدید) جلال‌الدین دوانی در چهارده فصل. انجام شده به سال ۹۲۱ق موافق جمله «اثبات واجبه». شارح این شرح را پس از تألیف کتابی مفصل در همین موضوع نگاهشته است.

آغاز: «نحمدک علی آلائک یا واجب الوجود ونشکرک علی نعمائک یا مفیض الخیر والوجود ونصلی علی من شرح صدره للرسالة».

انجام: «وهو بتوفیقه تعالی الحنان المنان السبحان الدیان وهدایة رسوله المبعوث الی الانس والجان علیه وآله وصحبه الصلاة والسلام والتحیة والاکرام».

ش ۱۰۷، نستعلیق، سده ۱۰هـ، عناوین و نشانیه‌ها شنگرف، روی برگ اول یادداشتی به تاریخ ۱۱۳۷ق و در صفحه آخر تملک میرزا محمد حاشر و مهر مربع وی دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز لبه‌دار.

۱۶۸ برگ، ۱۸ سطر، ۱۹×۸/۵ سم.

شرح الفیة ابن مالک

(نحو - عربی)

از: عبدالرحمن بن علی بن صالح مکودی (-۸۰۷ق)

پایان نسخه افتاده است.

ش ۴۹، نسخ، سده ۱۲هـ، ابیات متن شنگرف، روی برگ اول مهر بیضوی «محمدرضا» دیده می‌شود.

است و بنا داشت کتابی پیرامون این بحث بنگارد. پاسخ این رساله مختصر با دوازده دلیل از احادیث و روایات اهل بیت^(ع) همراه شده است.

شخصی احتمال داده که این رساله از سید مرتضی پدر سید محمد مهدی بحر العلوم نجفی باشد.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... وبعد فاعلم أنه أجمعت علماء الامامية فی جمیع الأعصار علی امتناع السهو والنسیان علی حجج الله تعالی».

انجام: «وأننا احتسب عند الله تعالی بالذب عن جناب سید أصفیائه وخاتم انبیائه وأوصیائه و خلفائه...».

ش ۱۶۸، نستعلیق، سده ۱۴هـ.

بدون جلد.

۴ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۱۳ سم.

السيف الصنيع علی رقاب منكري البديع

(بدیع - عربی)

از: محمدرضا بن محمد حسین ابوالمجد اصفهانی (-۱۳۶۲ق) پیرامون اهمیت علم بدیع برای شناخت لطایف لغت و ادبیات عرب، و پاسخ به آنان که برای این فن بلاغی ارج نمی‌نهند و علم بدیع را فنی زاید می‌دانند چون از اسرار عربیت اطلاع کامل ندارند و ظرایف این زبان را احساس نمی‌کنند.

در آغاز رساله، نتیجه علم معانی و بیان علم بدیع دانسته شده، لذا مؤلف به دفاع از بدیع و بیان اهمیت آن پرداخته و در صدد است اثبات نماید که درک محسنات کلامی گفته‌های فصحای عربی امکان‌پذیر نیست مگر به دانستن دقایق انواع بدیع و چگونگی به کار گرفتن آنها. آغاز: «بعد الحمد والصلاة، فان الأدب وإن كنت ممن رغب فی تحصیل فنونه واقتطف ثمار الفوائد من فنونه».

ش ۵۸، نسخ نیکو از عصر مؤلف، عناوین و نشانی

ابیات شنگرف، تصحیح شده با تقریظی از سید شهاب‌الدین نجفی مرعشی به تاریخ ۱۳۵۹ق در رقم.

جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای.

۵۴ برگ، ۱۶ سطر، ۲۰×۱۴ سم.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۲۶۳ برگ، ۱۷ سطر، ۲۰×۱۵ سم.

شرح تشریح الافلاک

(هیئت - عربی)

از: ناشناخته

آغاز و انجام نسخه افتاده است.

ش ۲۰۲، نسخ، سده ۱۲هـ، متن با مشکی نشانی دارد، اشکال ترسیم نشده است، در صفحه اول مهر بیضوی «رق الرضا محمدحسین بن محمد» دیده می شود.

جلد: تیماج مشکی.

۸۵ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۱۰/۵ سم.

شرح التصریف

(صرف - عربی)

از: مسعود بن عمر تفتازانی (۷۲۲-۷۹۱ق)

ش ۴۷، نسخ، احمد بن معصوم، ۹۸۰ق، نشانی متن شنگرف و گاهی مشکی، عناوین شنگرف، دارای حواشی فارسی.

جلد: مقوایی، عطف و حواشی تیماج قهوه‌ای.

۸۲ برگ، ۱۳ سطر، ۲۵×۱۵ سم.

شرح تهذیب المنطق

(منطق - فارسی)

از: سید علی اکبر بن نورالدین حسین طباطبایی یزدی

شرح مزجی نیکویی است بر رساله تهذیب المنطق مسعود بن عمر تفتازانی، نگاشته شده هنگامی که شارح رساله را نزد استادش مولانا محمدامین مستوفی می خوانده.

آغاز: «تهذیب منطق حمد واجب الوجودی است که کلیات و جزئیات دلایل وحدانیت او است و تجرید کلام شکر میدعی است».

انجام افتاده: «و انسان و فرس حیوان است، والتحدید ای فعل الحد...».

ش ۵۳، نستعلیق، سده ۱۳هـ، عناوین و متن شنگرف.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۷۸ برگ، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۴ سم.

شرح حدیث «أفضل الأعمال احمزها»

(حدیث - عربی)

از: سید محمدباقر بن مرتضی درچه‌ای اصفهانی (۱۳۶۲ق) توضیح این حدیث که بهترین عملها سخت‌ترین نشان دانسته شده است. با بیان چگونگی جمع بین این حدیث و روایتهای فراوانی که در آنها نماز یا بعضی عبادتهای دیگر بهترین اعمال معرفی شده‌اند. با دفع و پاسخ به اشکالاتی که در موضوع این حدیث بعضی از دانشمندان گفته‌اند.

آغاز: «والحمد لله... اما بعد فهذه وجيزة في الجمع بين الأخبار التي وردت في كثير من الأعمال الواجبة والمندوبة أنها أفضل الأعمال».

انجام: «يظهر بالتأمل في جميع ما ذكرناه فلا يحتاج الى التطويل».

ش ۱۴۹، نسخ، ۸ ماه صفر ۱۴۱۱ق.

بدون جلد.

۲۳ برگ، ۱۹ سطر، ۲۲×۱۴ سم.

شرح حکمة العین

(فلسفه - عربی)

از: محمد بن مبارکشاه بخاری، میرک (قرن ۸هـ)

ش ۱۹۲، نستعلیق، سده ۱۲هـ، متن شنگرف، دارای حواشی بعضاً از قطب‌الدین شیرازی. آغاز و انجام نسخه افتاده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای.

۱۰۲ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سم.

شرح الخطبة التطنجية

(ادبیات - عربی)

از: سید کاظم بن قاسم رشتی (۱۲۱۲-۱۲۵۹ق)

جزء دوم کتاب.

ش ۳۸، نسخ، عبدالله بن محمد حسینی کدکنی خراسانی، از عصر مؤلف و در کاظمین نوشته شده.

شرح زیارة الجامعة الکبيرة (دعا - عربی)

از: احمد بن زین الدین احسای (۱۱۶۶-۱۲۴۱ق)

جزء اول کتاب.

ش ۳۰، نسخ، سده ۵۱۳، متن زیارت بر فراز صفحه‌ها

نوشته شده است، توسط کاتب تصحیح شده.

جلد: تیماج زرشکی.

۲۱۴ برگ، ۲۰ سطر، ۱۴/۵×۲۶ سم.

شرح الشافية (صرف - عربی)

از: حسن بن محمد قمی نیشابوری (-۷۲۸ق)

ش ۵۰، نسخ، احمد شهر بابکی، سه شنبه از ماه رجب

۱۲۲۱ق، عناوین و نشانی متن شنگرف، روی برگ اول

تملك ابراهيم بن محمد حسنی حسینى شهبهانی

اصفهانى به سال ۱۲۶۰ق و در دو برگ پس از کتاب

فواید متفرقه دیده می شود.

جلد: دو رو تیماج رو مشکی اندرون کرمی.

۱۷۲ برگ، ۱۶ سطر، ۱۵/۲۰×۱۵ سم.

شرح شرائع الاسلام (فقه - عربی)

از: ناشناخته

شرحی است بر مسائل بحث خلل واقع در نماز از کتاب

شرائع الاسلام محقق حلی. نسخه تقریر بحثهای یکی از

اساتید شارح است و در آن از محقق نائینی و سید یزدی

و آخوند خراسانی نام برده شده.

آغاز: «الكلام فى الخلل، قوله الركن الرابع فى التوابع

وفیه فصول الفصل الأول، اقول البحث فى الخلل تارة من

حيث الزيادة».

انجام: «وأنت خبير بأن هذا الشك ليس شكاً مركباً من

شكوك ثلاثة بل هو شك واحد ذواطراف ولا مقتضى

للصحة فيه فافهم».

ش ۱۳۱، نسخ، سده ۵۱۴، به خط مؤلف، عناوین با

خطی مشکی یا آبی بر فراز شان نشانی دارد، تصحیح

شده، با حاشیه نویسی مختصر از نگارنده به عنوان

«مقرره».

متن با شنگرف نشانی دارد، روی برگ اول وقفنامه

کتاب به تاریخ رجب ۱۲۶۷ق دیده می شود، در برگ

پایانی اشعاری از حضرت امیرالمؤمنین^(ع) و

یادداشتی به نقل از شیخ احمد احسای آمده است.

جلد: تیماج سبز ضربی.

۱۸۴ برگ، ۲۰ سطر، ۱۴/۵×۲۱ سم.

شرح خطبة شعبانیه (ادبیات - فارسی)

از: ناشناخته

ترجمه و شرح خطبة حضرت رسول اکرم^(ص) است که در

پایان ماه شعبان ایراد فرمود و در آن به اصحاب پند و

اندرز می گوید و اهمیت عبادت در ماه مبارک رمضان را

بازگو می فرماید.

این کتاب به خط سید محمد بن عبدالحسین مقدس

اصفهانى است و شاید تألیف وی باشد.

آغاز: «آخرین خطبه‌ای که حضرت ختمی مرتبت^(ص)

در مدینه منوره انشاء فرمودند بنا بر آنچه که شیخ

صدوق علیه الرحمه در آخر کتاب ثواب الأعمال و

عقاب الأعمال از ابن عباس و ابوهریره نقل فرموده

است».

ش ۱۳۴، نسخ، به خط مؤلف، سده ۵۱۴، عناوین با

مشکی نشانی دارد، تصحیح شده، با خط خوردگی و

اضافات در حاشیه، برخی از مباحث ناتمام مانده

است.

بدون جلد.

۷۶ برگ، ۱۲ سطر، ۱۶/۲۰×۱۶ سم.

شرح دیوان المتنبی (ادبیات - عربی)

از: علی بن احمد واحدی نیشابوری (-۴۶۸ق)

ش ۶۷، نسخ، چاپ سنگی بمبئی هند ۱۲۷۱ق، با

حواشی اندک ابوالمجد شیخ محمدرضا نجفی

اصفهانى، بعضی از آنها دارای تاریخ ۱۷ محرم ۱۳۵۵

- ۱۰ صفر ۱۳۵۶ق.

جلد: تیماج قرمز.

۳۵۸ ص، ۲۹ سطر، ۲۳/۵×۳۲ سم.

بدون جلد.

۱۰۷ برگ، ۱۸ سطر، ۵/۲۰×۱۳/۵ سم.

شرح شواهد البهجة المرضية (ادبیات - فارسی)

از: نظام‌الدین بن احمد اردبیلی (-ح ۱۱۵۰ق)

ش ۱۹۵، نسخ، شواهد معرب، سال ۱۱۱۳ق؟، شواهد با شنگرف نشانی دارد، در حاشیه تصحیح شده و دارای حواشی است، در صفحه آخر تملکی بدون نام با مهر بیضوی «یأتی من بعدی اسمه احمد» و روی برگ اول مهر بیضوی «مهدی بن رضا الحسینی» دیده می‌شود.

جلد: مقوایی فرسوده.

۴۶ برگ، ۱۵ سطر، ۱۸×۱۲ سم.

نشانیهای متن شنگرف، تصحیح شده است.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۷۰ برگ، ۲۱ سطر، ۵/۲۰×۱۵ سم.

ش ۱۰۲، نستعلیق، محمداسماعیل بن قاسم بیک شیروانی، ۱۰ جمادی‌الاول ۱۲۴۹ق، عناوین نوشته نیست، دارای حواشی و شرح شواهد، روی برگ اول و پشت برگ آخر فواید و ابیاتی به فارسی و عربی آمده است.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۷۶ برگ، ۱۹ سطر، ۱۷×۱۰/۵ سم.

شرح الملخص (هیئت - عربی)

از: موسی بن محمد بن محمود رومی قاضی‌زاده (سده ۹ه)

ش ۱۸۳، نستعلیق، سده ۱۱ه، متن با مشکی نشانی دارد، تصحیح شده و دارای حاشیه‌نویسی با نشانی «ملا علی».

جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا.

۹۳ برگ، ۱۵ سطر، ۵/۲۰×۱۳ سم.

شرح عوامل جرجانی (نحو - فارسی)

از: ناشناخته

ترجمه و شرح کوتاهی است بر عوامل شیخ عبدالقاهر جرجانی با عناوین «قال الشيخ - قال المحشى». با اهتمام به ترکیب مثالها و بعضی عبارتهای متن. آغاز افتاده: «آنکه بآء قسم مثل واو نیست بلکه بعضی قائلند که بای قسم از برای الصاق است».

انجام افتاده: «وریک والله هر دو منصوب‌اند بتحذیر هذا سلیمان ابی جعفر».

ش ۱۱۰، نستعلیق، اوایل سده ۱۴ه، عناوین ثلث مشکی درشت و نشانی متن و مثالها شنگرف، در برگی قبل و بعد از کتاب تملک میرزا محمدحسین بن محمدتقی حسینی سدهی اصفهانی به تاریخ ۵ جمادی‌الاول ۱۳۲۳ق با مهر بیضوی «عبده محمدحسین الحسینی» دیده می‌شود.

جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز.

۴۸ برگ، ۱۵ سطر، ۱۵×۱۰ سم.

شرح النجاة (فلسفه - عربی)

از: محمد بن علی بن ابی‌نصر اسفراینی نیشابوری

شرحی است با عناوین «المتن - التفسیر» بر کتاب النجاة ابن سینا.

آغاز: «سبحان من لا یعرف حق معرفته الا بالعجز عن معرفته ولا یقضی حق شکره وحمده الا بالقصور عن شکره وحمده».

ش ۱۰۵، نسخ، سده ۱۱ه، عناوین و نشانی متن شنگرف، توسط کاتب تصحیح شده است.

جلد: دو رو تیماج لبه‌دار، رو قهوه‌ای اندرون قرمز.

۳۱۵ برگ، ۲۱ سطر، ۵/۲۳×۱۸ سم.

شرح هداية الحكمة (فلسفه - عربی)

از: حسین بن معین‌الدین میبیدی یزدی (۹۱۱ق)

ش ۲۰۶، نسخ، نقی بن حاج محمدتقی، سه‌شنبه ۴ ربیع‌الثانی ۱۰۹۵ق، عناوین نوشته نشده است، روی

شرح قطر الندی و بل الصدی (نحو - عربی)

از: عبدالله بن یوسف انصاری، ابن هشام (۷۰۸-۷۶۱ق)

ش ۴۴، حسین بن محمد یوسف بیک خشتی کاظمینی، روز جمعه ۲۳ شوال ۱۲۲۷ق، عناوین و

الصحيفة السجادية (دعا - عربی)

از: علی بن الحسین، امام زین العابدین (ع) (-۹۴ق)

ش ۱۹۳، نسخ معرب، سده ۱۱ه، صفحه‌ها مجدول به زر و مشکی، صفحه اول دارای سرلوح، دعاها با ترجمه زیرنویس فارسی و دارای حواشی فارسی، پایان نسخه افتاده است.

جلد: تیماج مشکی ضربی.

۱۹۵ برگ، ۹ سطر، ۱۱/۵×۱۸/۵ سم.

الصلاة (فقه - عربی)

از: موسی بن محمد خوانساری (-۱۳۶۳ق)

استدلالی است نسبتاً گسترده، از تقریر بحثهای حاج میرزا حسین نائینی. در این نسخه تا احکام رکوع آمده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... هذا ما استفدته ممن انتهت اليه ریاسة الامامية فی القرن الرابع عشر».

ش ۱۰۴، نسخ، از عصر مؤلف، روایتها با مشکی نشانی دارد، توسط کاتب تصحیح شده است. بدون جلد.

۲۷۳ برگ، ۲۱ سطر، ۱۶×۲۱/۵ سم.

صلاة الجمعة (فقه - عربی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق)

در نماز جمعه و حکم آن در زمان غیبت حضرت حجت (ع)، استدلالی است با استفاده از درسهای حاج آقا حسین طباطبائی بروجردی و در واقع تقریر بحثهای اوست. در یک مقدمه و سه مطلب و یک خاتمه بدین عناوین:

المقدمة: فی بیان أمور ینبغی التنبيه علیها.

المطلب الأول: فی ماهية صلاة الجمعة و حقیقتها.

المطلب الثاني: فی شرائطها صحةً و وجوباً إقامةً و حضوراً.

المطلب الثالث: فی آدابها من مستحباتها و مکروهاتها و بعض الفروع المتعلقة بها.

برگ اول مهرهای بیضوی «ملک افضل» و

«محمد علی» دیده می‌شود.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.

۴۸ برگ، ۱۵ سطر، ۱۲×۱۸ سم.

شرح هیئت فارسی (هیئت - فارسی)

از: ناشناخته

آغاز افتاده: «مقدم است مقصود کتاب است آن را مقدمه کتاب گویند و اگر مقصود قسمی است مثل بایی از کتاب آن را مقدمه الباب گویند».

ش ۲۰۷، نسخ، سده ۱۱ه، عناوین و نشانی متن شنگرف.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۱۹۹ برگ، ۱۴ سطر، ۱۲×۱۷ سم.

سمع اليقين في معرفة الحق واليقين

(کلام - فارسی)

از: حسن بن عبدالرزاق فیاض لاهیجی (-۱۲۱۱ق)

نسخه حاضر مشتمل بر باب دوم در عدل است.

ش ۱۲۹، نستعلیق، سده ۱۴ه، عناوین نسخ درشت.

بدون جلد.

۱۵ برگ، سطور مختلف، ۱۳×۱۶/۵ سم.

الصابی فی شرح الکافی (حدیث - عربی)

از: خلیل بن غازی قزوینی (-۱۰۸۹ق)

کتاب الجهاد تا کتاب المعیشة.

ش ۲، نسخ، مظفر علی بن غضنفر علی کاشانی، سال

۱۰۹۲-۱۰۹۴ق، عناوین و نشانی متن شنگرف، توسط

کاتب تصحیح شده، روی برگ اول وقفنامه کتاب به

تاریخ جمادی الثانی ۱۱۲۲ق با مهر بیضوی «هرکرا

ذره بود ادراک می‌شود... لولاک» دیده می‌شود.

جلد: دو رو تیماج لبه‌دار، رو سبز ضربی اندرون

قرمز.

۴۶۵ برگ، ۲۵ سطر، ۲۰×۳۰ سم.

ش ۸، نسخ، رمضان ۱۳۰۵ق، عناوین شنگرف،
تصحیح شده، دارای حواشی مختصر.
جلد: تیماج قرمز ضربی.
۱۱۴ برگ، ۲۷ سطر، ۲۱/۵×۳۱ سم.

(پزشکی - فارسی)

طب

از: ناشناخته

بیشتر این کتاب مجربات پزشکی و دستورهایی است
برای درمان بیماریهای مختلف که گردآورنده مدعی
است آنها را خود تجربه کرده. این فواید در نسخه حاضر
بدون ترتیب و تنظیمی مخصوص به سال ۱۲۱۱ق
فراهم آمده است.

آغاز: «نقل من خط المرحوم المبرور مؤلف هذه
الرسالة... زرده تخم مرغ را بر کرباس آب ندیده نیل
رنگ کرده».

ش ۱۱۹، نسخ، به خط گرد آورنده، عناوین و نشانیها
شنگرف، بر فراز صفحه دوم وقفنامه کتاب به تاریخ
۱۰ رمضان ۱۳۵۰ق با مهر بیضوی «عبده الراجی
محمد بن محمد جعفر الموسوی» دیده می شود.

جلد: تیماج مشکی.

۱۱۳ برگ، ۱۶ سطر، ۱۱×۱۷ سم.

(فقه - عربی)

العدالة

از: محمد اسماعیل بن محمد باقر نجفی اصفهانی (-۱۳۷۰ق)

استدلالی است با نقل نظرات فقهی بعضی از فقها.
آغاز: «الحمد لله رب العالمين... في العدالة التي تترتب
عليها أحكام خاصة عند الشارع أقوال مستفادة من كلام
الفقهاء».

ش ۳۴، دو نسخه از این رساله در این کتابخانه است
هر دو ناقص و یکی از آنها با تصحیح مؤلف، در این
مجموعه رساله‌ای در مباحث الفاظ به خط مهدی بن
علی رضا قمی در چهارشنبه ۱۵ جمادی الاول ۱۳۲۰ق
و مسائل متفرقه‌ای در خیارات آمده که با عنوان
اصول الفقه در همین فهرست معرفی گردید.

جلد: کالینگور مشکی.

۷۵ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۲۲ سم.

الخاتمة: في بعض الفوائد المهمة المتعلقة بها وبغيرها.
آغاز: «الحمد لله رب العالمين... هذه رسالة مختصرة
في صلاة الجمعة وحكمها في الغيبة وهي مشتملة على
مقدمة ومطالب ثلاثة وخاتمة».

ش ۱۳۲، نسخ، به خط مؤلف، سده ۱۱۴هـ، تصحیح

شده، برخی از مباحث ناتمام مانده است.

بدون جلد.

۷۷ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۲۲/۵ سم.

(فقه - عربی)

الصوم

از: موسی بن محمد خوانساری (-۱۳۶۳ق)

استدلالی است از تقریر درسهای حاج میرزا حسین
نائینی، در یک مقدمه و چند مقصد. گویا بعضی بحثها
ناتمام مانده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... هذا ما استفدته من
افادات من انتهى اليه الرياسة في القرن الرابع عشر الحجة
الأعظم».

ش ۹۵، نسخ و نستعلیق، خط مؤلف، تصحیح شده و

دارای افزودگی‌هایی است.

جلد: مقوایی، عطف پارچه قرمز.

۵۷ برگ، سطور مختلف، ۱۳/۵×۲۱/۵ سم.

ضياء العالمين في امامة الأئمة المصطفين

(کلام - عربی)

از: ابوالحسن بن محمد طاهر فتونی عاملی (ح ۱۱۴۰ق)

بحثهای گسترده مفصلی است پیرامون امامت به طور
عموم و مخصوصاً اثبات امامت حضرات ائمه هدی (ع) با
گزارشی نسبتاً مختصر از احوال و تواریخ حضرت
پیامبر اکرم (ص) و دوازده امام (ع)، در یک فاتحه و یک
مقدمه و دو مقصد و یک خاتمه.

نسخه حاضر جلد اول کتاب است، دارای فاتحه و
مقدمه، و در ماه شعبان ۱۱۳۴ق به پایان رسیده است.

آغاز: «الحمد لله الذي خلق العباد وأمرهم بعبادته
ليدخلهم الجنة التي خلقها لهم وأوجب عليهم طلب
ما كلفهم به من فنون طاعته».

ش ۷۲-۷۳، برگهای پراکنده‌ایست به خط مؤلف و یادداشت‌هایی پیش‌نویس‌گونه برای کتابی نامرتب. این نوشته‌ها روی کاغذهایی غیرهمگون مانند پاکت نامه و غیره نوشته شده است. بدون جلد.

فهرست تهذیب الأحکام (فهرست - عربی)

از: ناشناخته
به ترتیب اصل کتاب از جهت تنظیم ابواب و ترتیب احادیث یاد شده در هر باب و در حقیقت مختصری است از احادیث آنها که می‌تواند دوره فقهی بسیار مختصر برگرفته از متون روایات باشد.

آغاز: «فهرست ابواب تهذیب الأحکام فی الفقه من تصانیف شیخ الطائفة... فهرست ابواب کتاب الطهارة، باب الأحداث الموجبة للطهارة و فیه ما یدل علی وجوب إعادة الصلاة بوقوع النوم».

ش ۲۰۵، نسخ، سید محمد بن میر حمزه حسنی خراسانی، سه‌شنبه هفتم دوم شعبان ۱۲۵۴ق، عناوین و نشانیها شنگرف، تصحیح شده است، روی برگ اول چهار بیت شعر عربی در تعداد کتابهای شیخ طوسی آمده و بر فراز صفحه اول وقفنامه کتاب به تاریخ ۱۳۱۳ق با مهر بیضوی ناخوانا دیده می‌شود. جلد: تیماج مشکى ضربی. ۸۸ برگ، ۱۴ سطر، ۱۱×۱۵/۵ سم.

فهرست کتابهای مقدس اصفهانی (فهرست - فارسی)

از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (-۱۳۷۸ق) فهرست موضوعی است برای معرفی کتابهای کتابخانه تنظیم کننده که بیشترشان طبق وصیت وی به کتابخانه مسجد اعظم قم منتقل شده و اندکی از آنها در این کتابخانه نگهداری می‌شود. در این فهرست نام کتاب، تعداد، مؤلف و قیمت تقریبی هر کدام از نسخه‌ها گزارش شده است.

ش ۱۷۳، نستعلیق، به خط تنظیم‌کننده.

بدون جلد.

۶۳ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۲۳ سم.

عدة الداعی و نجاح الساعی (دعا - عربی)

از: احمد بن محمد ابن فهد حلی (-۸۴۱ق)

ش ۴۸، نسخ، شرف‌الدین بن فخرالدین حسینی انصاری عاملی، چهارشنبه ۸ محرم ۱۰۷۰ق، عناوین شنگرف، تصحیح شده و دارای بلاغ، روی برگ اول وقفنامه کتاب به تاریخ ذی‌القعدة ۱۰۸۲ق با مهر مربع «خاک ره آل محمد صندل» و در برگ آخر تملک ابراهیم بن محمد حسینی و حاجی صندل با مهر مربع مذکور و چند یادداشت به تاریخهای ۱۰۹۳-۱۱۰۴ق دیده می‌شود. جلد: تیماج زرشکی لبه‌دار. ۱۵۵ برگ، ۱۳ سطر، ۱۴/۵×۲۰/۵ سم.

علم الامام^(ع) (کلام - عربی)

از: یحیی بن محمد شفیع بیدآبادی اصفهانی (-۱۳۲۵ق) پیرامون کیفیت علم امام^(ع) و این که چگونه و از کجا برای آن حضرات حاصل می‌شود، و پاسخ به اشکالاتی که در این موضوع شده یا می‌شود. بیشتر با استدلالهای عقلی و کلامی و شواهدی نقلی. پس از آن بحث در اثبات امامت ائمه هدی^(ع) و نفی امامت دیگران. گویا رساله در این نسخه ناتمام مانده است. آغاز: «اعلم أن المستفاد من اخبار علم الامام^(ع) يحصل له من ملاحظة مجموعها اشکالات».

انجام نسخه: «والعصمة شرط للامامة لا بد وان تتحقق قبل تفویض الامامة الظاهرية فكيف يمكن أن تتحقق لمن يعبد الأوثان والأصنام مدة مديدة من عمره».

ش ۱۵۴، نستعلیق، به خط مؤلف، تصحیح شده و گاهی اضافاتی دارد، روی برگ اول یادداشتی کوتاه در معرفی رساله به تاریخ ۷۵/۴/۲ش دیده می‌شود. بدون جلد.

۱۴ برگ، سطور مختلف، ۱۴×۲۰ سم.

الفقه (فقه - عربی)

از: مجدالدین بن محمد رضا نجفی اصفهانی (-۱۴۰۳ق)

کتاب صلاة و صوم.

قرآن کریم

ش ۱۲۲، نسخ، سده ۱۱هـ، نام سوره‌ها شنگرف در زمینه زرین، صفحه‌ها مجدول به زر و مشکی و صفحه اول و دوم دارای لوحه‌های فرسوده، نشانی آیه‌ها دوائر زرین و نشانی تجوید شنگرف. جلد: روغنی گل و بوته‌دار. ۲۰۴ برگ، ۱۷ سطر، ۷×۱۱/۵ سم.

قرآن کریم

در پایان این نسخه قرآن، به خطی جز خط اصل این افزودگیها دیده می‌شود:

۱. شرح دعاء افتتاح قرآن و سه دعای ختم قرآن.
۲. دعاء سجده تلاوت قرآن.
۳. عدد حروف کلام مجید، از الف تا یاء.
۴. تعداد سور و آیات و کلمات و حروف قرآن مجید.
۵. فالنامه کلام مجید.

در این فالنامه به ترتیب حروف آغاز کلمات در سطر هفتم صفحه‌ای که برای فال گشوده می‌شود، نتیجه فال به نظم کشیده شده است، هر یک از حروف در چند بیت با قوافی و اوزان مختلف. آغاز فال‌نامه:

هر که از قرآن گشاید فال خویش

بی‌شکی واقف شود از حال خویش

بایدش کردن طهارت از نخست

مصحفی از اول و آخر درست

انجام:

هر کار که خواهی گشت مشغول

یقین دانم که برخوردار یابی

نسخ متوسط معرب، محمدرضی بن نوروزعلی

اصفهانی، ۱۰ صفر ۱۰۹۴ق، نشانیهای تجوید در متن

شنگرف، در حواشی ضبط قراءات با رمز نام قاریان

آمده، صفحه‌ها مجدول به زر و مشکی، فواصل آیات

دوائر زرین، صفحه اول و دوم دارای لوحه‌های زرین،

سوره فاتحه و آیاتی از سوره بقره در این دو صفحه با

سفیداب نوشته شده ولی این برگ فرسوده و ترمیم

شده است، در برگی قبل از قرآن فواید تجویدی پراکنده‌ای دیده می‌شود. در صفحه قبل و آغاز سوره یس و مواردی دیگر بین سطرها زرین دندانموشی و حاشیه‌ها دارای نقاشی‌های زرین (تشعیر)، برگها در هم صحافی شده و نامرتب است.

ملحقات نستعلیق نیکو و دعاها نسخ معرب، حسین بن محمد حافظ اسیری، روز شنبه ۱۲ رجب ۱۰۷۷ق، عناوین زرین و صفحه‌ها مجدول به زر و مشکی و صفحه‌های آغاز دعاها و آغاز فالنامه دارای سرلوح. جلد: دور و روغنی عطف تیماج مشکی، ترمیم شده. ۳۲۰ برگ، ۱۵ سطر، ۱۲×۱۷ سم.

القضاء والقدر (فلسفه - عربی)

از: عبدالرزاق بن احمد بن ابی‌الغنائم کاشانی (-۷۳۶ق)

ش ۱۴۷، نسخ، محمدرضا بن محمدعلی تیکنی،

سه‌شنبه ۱۷ ربیع‌الاول ۱۳۲۰ق، عناوین با مشکی

نشانی دارد.

بدون جلد.

۱۸ برگ، سطور مختلف، ۱۱×۱۸ سم.

القوانین المحکمة (اصول فقه - عربی)

از: ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (۱۱۵۲-۱۲۳۱ق)

ش ۳، نسخ، مرتضی بن ملا محمد فروشانی

اصفهانی، جلد اول سه‌شنبه ۴ رجب ۱۲۷۵ق در

مدرسه میرزا حسین، جلد دوم غره جمادی‌الثانی

۱۲۷۵ در اصفهان، عناوین با شنگرف نشانی دارد،

توسط کاتب تصحیح شده و دارای حواشی وی است.

جلد: تیماج مشکی ضربی.

۲۷۵ برگ، ۲۴ سطر، ۲۱×۳۱ سم.

الکافی (حدیث - عربی)

از: محمد بن یعقوب کلینی (-۳۲۹ق)

ش ۵، نسخ، محمدحسین بن حسین جلیبرینی از

دهات اصفهان، سده ۱۱هـ، تصحیح شده، دارای

حواشی اندک، مجدول به زر و مشکی و لاجورد، روی

ترجمه یکی از کتابهای قدیم و شاید ترجمه عدة الداعی ابن فهد حلی باشد.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا الى معالم الاسلام وارشدنا الى قوانين و احاديث شرائع الدين وقواعد الأحكام» (احتمالاً این سرآغاز از مؤلف نباشد).

انجام: «و آنهائی که موصوفند به آنچه مشتمل است بر آن حصول این رساله از ابوابی که در این رساله ذکر شده است».

ش ۱۱۶، نستعلیق، ۱۲۳۰ق؟، عناوین شنگرف یا نانوشته، برگ اول نونویس و روی آن بیتی فارسی به خط سید علی به تاریخ ۱۹ شعبان ۱۲۴۴ق دیده می‌شود.

جلد: مقوایی، عطف پارچه قرمز.

۲۱۸ برگ، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۴/۵ سم.

کتاب الطهارة (فقه - عربی)
از: ناشناخته

شرحی است مفصل و گسترده با عناوین «قوله - قوله» بر کتابی فقهی که شناخته نشد، با نقل گفته‌های بسیاری از فقها و مخصوصاً با استناد به روایتها و احادیث زیاد در مسائل و ارجاع مکرر مؤلف به کتاب خود جواهر الأصول.

احتمالاً کتاب کشف المدارک ملا محمد رفیع بن رفیع گیلانی اصفهانی باشد و باید در آن تحقیق شود.

آغاز افتاده: «بالغسل مع امکانه بخلاف غیرهما من المساجد و استحباب قطعها بالغسل مع عدم اللبث».

انجام افتاده: «وکيف كان فما تعسف به الاسكافي على ما ذكره جمع من الأعيان هو ما رواه الشيخ باسناده الصحيح عن الحسين».

ش ۱۸۹، نسخ، سده ۱۳هـ، عناوین مطالب و مسائل در

حاشیه یاد شده است.

بدون جلد.

۳۳۸ برگ، ۲۴ سطر، ۲۱×۱۵ سم.

برگ اول وقفنامه کتاب به تاریخ سلخ ماه رجب ۱۱۳۹ق دیده می‌شود، کتاب طهارت تا معیشت.

جلد: تیماج قرمز لبه دار.

۳۵۳ برگ، ۲۵ سطر، ۲۹×۲۱ سم.

ش ۷، نسخ، مصطفی، سده ۱۱هـ، تصحیح شده، دارای نشانی بلاغ و حواشی مختلف، روی برگ اول مهر بیضوی «علی رضا بن محمد صادق الموسوی الحسینی» دیده می‌شود، بخش اصول است.

جلد: دورو تیماج لبه دار رو مشکی اندرون قرمز.

۱۸۶ برگ، ۱۹ سطر، ۳۱×۱۹/۵ سم.

ش ۱۴، نسخ، سده ۱۱هـ، عناوین شنگرف، تصحیح شده و اندکی حاشیه نویسی دارد، روی برگ اول چند حدیث در فضایل و نشانی وقف کتاب توسط محمد جعفر بن صفی آواده‌ای به تاریخ محرم ۱۲۷۹ق با مهر بیضوی «عبده محمد جعفر بن محمد صفی» دیده می‌شود. کتاب طهارت تازکات.

جلد: دو رو تیماج لبه دار رو قرمز اندرون قهوه‌ای.

۲۷۷ برگ، ۲۱ سطر، ۲۴/۵×۱۵ سم.

کتاب دعا (دعا - فارسی)
از: ناشناخته

ادعیه متفرقه‌ای بدون تنظیم و ترتیب مخصوص در این مجموعه گرد آورده شده است. با ذکر بعضی از منابع و مصادری که از آنها نقلی آمده است.

ش ۱۱۳، نسخ، ۱۳۱۰ق، عناوین در حاشیه شنگرف.

جلد: مقوایی، عطف گالینگور مشکی.

۵۶ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۱۱ سم.

کتاب دعا (دعا - فارسی)
از: ناشناخته

در آداب و شرایط دعا و چگونگی احوال دعا کننده و وسایل استجابت دعاها، استفاده شده از احادیث و روایات اهل بیت (ع)، دارای ابواب و فصول است و گویا

اللباس المشكوك (فقه - عربی)

از: ضیاءالدین بن محمد عراقی (۱۲۸۷-۱۳۶۱ق)
این کتاب روز پنجشنبه بیستم رجب ۱۳۴۲ق به پایان رسیده است.
ش ۹۳، نسخ، عبدالله بن محمدحسین هشرودی
تبریزی، ۱۳۴۴ق، عناوین با مشکی نشانی دارد.
بدون جلد.
۲۲ برگ، ۲۱ سطر، ۱۶/۵×۲۲ سم.

مباحث الألفاظ (اصول فقه - عربی)

از: ناشناخته
مشمول بر بحث عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین.
آغاز: «الكلام فی العام والخاص ویتضح البحث فیه فی ضمن فصول، فصل العام مشتق من العموم وهو الشمول بمعناه اللغوی من دون حدوث اصطلاح فیه».
ش ۱۳۸، نسخ، سده ۱۴هـ.
بدون جلد.
۲۰ برگ، ۲۲ سطر، ۱۳×۲۰/۵ سم.

مجالس (متفرقه - فارسی)

از: محمدعلی بن محمدحسین اصفهانی (سده ۱۴هـ)
نود و دو مجلس است در مواعظ و نصایح و پند و اندرز برگرفته از آیات و احادیث و وقایع تاریخی و مخصوصاً واقعه کربلا و شهادت حضرت امام حسین^(ع) و اصحاب و یاران آن حضرت، ساخته شده برای واعظان و اهل منبر.
این کتاب ۱۰ رجب ۱۳۰۴ق پایان یافته است.
مجلس پنجاهم به بعد مجالسی است که محمدباقر سبزواری به نام جواهر البكاء فی مصیبة من هو جوهر وجود البقاء فی عالم الأرض والسماء ساخته است، مشتمل بر یک مقدمه و چهل باب و یک خاتمه، هر کدام به جای یک مجلس.

ش ۱۰۱، نسخ، به خط مؤلف، عناوین شنگرف، روی برگ اول تملک مؤلف و تملکی پاک شده به تاریخ

كشوف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد (کلام - عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)
ش ۱۶، نسخ، سده ۱۱هـ، عناوین شنگرف، روی برگ اول وقفنامه کتاب از حمام نماء اصفهان به تاریخ رجب ۱۰۹۳ق و امضاء علامه مجلسی دیده می شود.
جلد: دو رو تیماج، رو مشکی اندرون قرمز.
۲۰۴ برگ، ۱۹ سطر، ۱۲/۵×۲۴/۵ سم.

كفاية الأصول (اصول فقه - عربی)

از: محمدکاظم بن حسین خراسانی (-۱۳۲۹ق)
ش ۳۷، نسخه چاپ سنگی است که به تاریخ ۱۳۲۱ق چاپ شده، با حواشی خطی شیخ محمداسماعیل بن محمدباقر اصفهانی نجفی.
جلد: تیماج قرمز.
۱۱۷ برگ، ۲۳ سطر، ۱۶×۲۵/۵ سم.

كفاية المقتصد (كفاية المعتقد) (فقه - عربی)

از: محمدباقر بن محمد مؤمن محقق سبزواری (-۱۰۹۰ق)
جلد اول کتاب.
ش ۱۷، محمدهادی بن ابراهیم خاتون آبادی، ۱۱۰۵ق، عناوین شنگرف، توسط کاتب تصحیح شده، دارای حواشی، روی برگ اول وقفنامه کتاب به خط محمدصالح بن عبدالواسع حسینی (خاتون آبادی) به تاریخ ۱۱۱۸ق دیده می شود.
جلد: دو رو تیماج، رو قرمز اندرون مشکی.
۴۱۶ برگ، ۲۳ سطر، ۱۷×۲۴ سم.

گل گلشن (ادبیات - فارسی)

از: مجدالدین بن محمدرضا نجفی اصفهانی (-۱۴۰۳ق)
منتخباتی است از گلشن راز شبستری.
ش ۱۸۰، نسخ، به خط مؤلف، نسخه بیاضی است با اضافاتی در پایان از دیگری.
جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۶۰ برگ، سطور مختلف، ۹×۱۴/۵ سم.

در مسائل دینی و فلسفی و طبیعی و ادبی و تاریخی مناسب آیاتی که تفسیر می‌شوند، تا آیه ﴿الذی جعل لکم الأرض فراشاً﴾ [سوره بقره: ۲۲]. این تفسیر دارای دوازده مقدمه مهم است در فضل قرآن کریم و تاریخ و چگونگی نزول آیات آن و آداب تلاوت و بحثهایی بدین گونه.

نام مجد البیان در چاپ اخیر بر کتاب نهاده شده و در اصل نام خاصی نداشته است.

آغاز: «الحمد لله الذی أنزل علی عبده الکتاب نوراً لا تطفأ مصابیحہ وسراجاً لا یخبأ توقده و بحرأ لا یدرک قعره و منهاجاً لا یضل نهجہ».

ش ۱۷۹، نستعلیق، به خط مؤلف، با تصحیح و اضافات وی.

جلد: تیماج مشکی.

۱۴۱ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۲۲ سم.

ش ۷۵، نسخ، از روی نسخه مؤلف نوشته شده، آیه‌ها شنگرف، تصحیح شده است، روی برگی قبل از کتاب تملک محمدرضا (ابوالمجد اصفهانی) فرزند مؤلف دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز.

۱۱۸ برگ، ۲۴ سطر، ۱۵×۲۱ سم.

مجموعه:

۱. التذکره «۱ پ - ۲۸۰ پ» (نحو - عربی)

از: محمدکریم بن ابراهیم کرمانی (۱۲۲۵-۱۲۸۸ق)

مؤلف بر این عقیده است که کتابهای نحو از نواقص و اشتباهات خالی نیستند و دانشمندان این فن در مسائل نحوی به قیاس می‌پردازند با این که دانشهای مربوط به زبان بر پایه‌های سماع و بنا بر گفته‌های اهل زبان بنیان گزارده شده و با قیاس نمی‌توان قواعد را ساخت بلکه حجت فقط شنیده‌ها می‌توانند باشند.

بدین انگیزه خان کرمان کتاب حاضر را برای فرزندش حاج محمد خان هنگامی که به تحصیل اشتغال داشت، پرداخته است با گفتگو در بعضی مسائل و رد و ایراد. نگارش آن سوم ذی‌الحجه ۱۲۷۶ق به پایان رسیده است.

۱۳۰۲ق (؟) و مهر مربع «ورفعناه مکاناً علیاً» دیده می‌شود.

جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی فرسوده.

۲۵۲ برگ، ۱۳ سطر، ۱۶/۵×۲۲/۵ سم.

مجالس

از: ناشناخته

مجالسی است که میرزا محمد همدانی در مسجد شاه و مسجد شیخ لطف‌الله اصفهان ایراد می‌کرده و کاتبی در این دفتر نگاشته است.

آغاز: «یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام خداوند عالم در مقام اظهار رحمت بالنسبه به عباد و بندگان خودش می‌فرماید».

ش ۱۳۷، نستعلیق، به خط گردآورنده، سده ۱۴هـ.

بدون جلد.

۹۴ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۰/۵ سم.

مجالس

از: ناشناخته

در هر یک از این مجالس آیتی عنوان شده و نگارنده به تفسیر و شرح و توضیح آن پرداخته است. با استفاده از احادیث و روایات نقل شده از حضرات معصومین (ع) مفید برای خطبا و واعظان.

آغاز: «قال الله تعالی فی محکم کتابه بسم الله الرحمن الرحیم قد أفلح المؤمنون الذین هم فی صلاتهم خاشعون، ترجمه ظاهر آیه شریفه آن است».

انجام افتاده: «فرمود که آیا به کسی دست وصال دادی و هیچکس را در بغل نازگرفتی عرض».

ش ۱۵۹، نسخ، عناوین مجالس شنگرف.

بدون جلد.

۳۴ برگ، ۱۷ سطر، ۱۸×۲۲ سم.

مجد البیان

(تفسیر - عربی)

از: محمدحسین بن محمدباقر نجفی اصفهانی (-۱۳۰۸ق)

تفسیری است جامع نسبتاً مفصل و گسترده، با بحثهایی

این کتاب دارای یک مقدمه و سه مقاله و یک خاتمه است بدین عناوین:

المقدمة: فیما یجب تقدیمه.

المقالة الأولى: فی الأفعال وأقسامها.

المقالة الثانية: فی الأسماء.

المقالة الثالثة: فی الحروف.

الخاتمة: فی أحكام الكلام والجملة ومحلها من الكلام.

آغاز: «الحمد لله الذي خلق الانسان وعلمه النطق واللسان وأنزل القرآن وتكفل البيان والصلاة على سيد الانس والجان الذي شرّف العرب على الأقران».

۲. شرح شواهد التذكرة «۲۸۱ پ - ۳۹۴ پ»

(ادبیات - فارسی و عربی)

از: سید محمدباقر بن محمدجعفر شریف طباطبایی (سده ۱۱۳ هـ)

شرح شواهد شعری کتاب التذكرة کرمانی به ترتیب ابواب اصل است، بیشتر به عربی با ترجمه شواهد به فارسی. روز ۱۵ شوال ۱۲۸۱ ق به پایان رسیده است.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... انی لما رأیت أنه أشرق ضیاء التذكرة فی إیضاح المسائل النحویة التي لم یکشف إلى الآن لثامها».

ش ۲۲، کاظم بن حسن بن کاظم حسینی رشتی، کتاب

اول به تاریخ چهارشنبه ۱۸ رجب ۱۲۹۶ ق در همدان

و کتاب دوم به تاریخ ۲۹ محرم ۱۲۹۲ ق، عناوین

شنگرف یا نوشته نشده، توسط کاتب تصحیح شده،

در برگ آخر اشعاری عربی دیده می شود.

جلد: تیماج قهوه ای.

۳۹۵ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۲۲ سم.

مجموعه:

۱. مقتل الحسين^(۴) «۱ پ - ۸۱ ر»

(تاریخ امامان - عربی)

از: لوط بن یحیی ازدی، ابومخنف (-۱۵۷ ق)

نسخه معروف غیر موثق است.

۲. أخذ الثار وانتصار المختار «۸۲ پ - ۱۳۲ پ»

(تاریخ - عربی)

از: جعفر بن محمد ابن نما حلی (-ح ۶۸۰ ق)

این رساله را در بعضی منابع ذوب النظر فی شرح الثار نیز نامیده اند.

ش ۲۳، نسخ، محمدحسن بن عبدالرسول بن

عبدالعظیم حسینی خوزروقی اصفهانی، کتاب اول

۱۷ ذی القعدة ۱۳۰۴ ق و کتاب دوم ۸ ذی الحجة همان

سال، عناوین شنگرف، توسط کاتب تصحیح شده

است.

جلد: تیماج قهوه ای ضربی.

۱۳۲ برگ، ۱۳ سطر، ۱۷×۲۲/۵ سم.

مجموعه:

۱. دعوات الأسماء «۱ ر - ۴ ر» (دعا - عربی)

از: ابوالفتوح شهاب الدین سهروردی (سده ۵۶ هـ)

۲. جنة الأمان الواقية وجنة الايمان الباقية

«۵ ر - ۳۲۸ ر» (دعا - عربی)

از: ابراهیم بن علی کفعمی (۸۴۰ - ۹۰۵ ق)

۳. محاسبة النفس «۳۲۸ پ - ۳۳۷ پ» (عرفان - عربی)

از: ابراهیم بن علی کفعمی (۸۴۰ - ۹۰۵ ق)

ش ۲۶، نسخ نیکو معرب، محمدمقیم بن

محمدشفیق، شب جمعه سلخ محرم ۱۰۹۴ ق (پایان

کتاب اول: همه مجموعه به یک خط است)، کتاب اول

را ابوالقاسم بن محمدعلی آصفی با دو نسخه مقابله

کرده و این کار را روز سه شنبه ۱۲ رجب ۱۱۰۸ ق به

پایان برده است. عناوین شنگرف، کتاب دوم دارای

حواشی فراوان از مؤلف.

جلد: دو رو تیماج، رو مشکی اندرون قرمز.

۳۳۷ برگ، ۲۱ سطر، ۱۹×۳۰/۵ سم.

مجموعه

(متفرقه - عربی)

از: محمداسماعیل بن محمدباقر نجفی اصفهانی (-۱۳۷۰ ق)

دارای فواید گوناگون علمی و ادبی و احادیث و روایات

جلد: تیماج مشکی مجدول زرین.
۱۲۹ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۲۵ سم.

مجموعه:

۱. الفوائد الرجالية « ۱ پ - ۲۰۸ ر » (رجال - عربی)
از: محمد مهدی بن مرتضی طباطبایی بحرالعلوم (۱۱۵۵-
۱۲۱۲ ق)

همان است که به نام رجال بحرالعلوم در نجف اشرف
چاپ شده است.

۲. حاشیه خلاصه الأقال « ۲۵۹ پ - ۲۸۲ ر »

(رجال - عربی)
از: زین الدین بن علی عاملی، شهید ثانی (۹۱۱-۹۶۵ ق)

ش ۳۳، نسخ، سده ۱۳ هـ، بین دو کتاب صورت چند
اجازه برای بحرالعلوم و جزوی به خط محمد حسن
(که تمامی مجموعه به خط اوست) در ۳ ذیحجه
۱۳۴۲ ق آمده است، پس از کتاب دوم فواید رجالی
کوتاه چندی از بحرالعلوم دیده می‌شود.
جلد: تیماج مشکی ضربی.
۲۹۰ برگ، ۱۸ سطر، ۱۴×۲۲/۵ سم.

مجموعه:

۱. معرفة التقویم « ۱ پ - ۷ پ » (تقویم - فارسی)

از: اسحاق بن یوسف منجم گیلانی
مختصری است در چگونگی استخراج تقویم، نگاشته
شده برای عزیزی که به نام وی تصریح نشده، در یک
مقدمه و سه باب و یک خاتمه.

آغاز: «حمد بیحد و درود بیعد احدی را می‌سزد که
صفایح صحائف افلاک... این رساله‌ای است در دانستن
تقویم خالی از تطویل».

۲. العوامل « ۸ پ - ۴۴ ر » (نحو - عربی)

از: محسن بن محمد طاهر قزوینی (قرن ۱۲ هـ)
ش ۵۲، رساله اول نستعلیق و دوم نسخ، محمد حسن
بن خواجه علی گیلانی، رساله اول ۷ ماه رمضان

و اشعار و چند اجازه روایتی از علما، که بدون تنظیم
خاصی در این نسخه گرد آورده شده است. بعضی از
موضوعات و فرازها فارسی است.

ش ۲۷، نسخ و نستعلیق، به خط گرد آورنده، برخی از
برگها سفید مانده است.

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.
۹۲ برگ، سطور مختلف، ۱۹/۵×۲۹/۵ سم.

مجموعه:

۱. تحریر المجسطی « ۲ پ - ۹۹ ر » (هیئت - عربی)
از: محمد بن محمد بن حسن طوسی، خواجه نصیرالدین
(۵۹۷-۶۷۲ ق)

۲. الرسالة المحيطية « ۱۰۵ پ - ۱۲۶ ر »
(هندسه - عربی)

از: جمشید بن مسعود طیب کاشانی (سده ۸ هـ)
در شناخت نسبت محیط به دایره که بنا به گفته مؤلف
محیط دایره بیش از سه برابر قطر و کمتر از سه برابر و
سبع قطر است. با ترسیم اشکال توضیحی برای مسائل،
در ده فصل و یک خاتمه.

آغاز: «الحمد لله العالم بنسبة القطر إلى المحيط العارف
بمقدار كل المركب والبسيط».

۳. تکسیر الدائرة « ۱۲۶ پ - ۱۲۷ پ » (هندسه - عربی)
از: ارشمیدس یونانی

ش ۳۱، نستعلیق، عبدالرزاق بن عبدالله بن جمشید
راصد، کتاب اول چهارشنبه ۲۲ صفر ۱۰۱۰ ق، کتاب
دوم دهه دوم محرم ۱۰۱۴ ق و کتاب سوم محرم
۱۰۱۴ ق، عناوین و اشکال شنگرف، تصحیح شده، با
حاشیه نویسی، بین کتاب اول و دوم فواید نجومی
به نقل از خط ابوالحسن بن احمد و در پایان مجموعه
فوایدی پراکنده در نجوم از محمدباقر و عبدالرزاق
کاتب نسخه دیده می‌شود، روی برگ اول
تملک محمدرضا ابوالمجد اصفهانی به سال ۱۳۶۱ ق
آمده است.

۲. مصباح الفقیه «۴۰ پ - ۱۲۵ ر» (فقه - عربی)
از: رضا بن محمد هادی همدانی (۱۳۲۲ق)
بحث تیمم.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... الرکن الثالث من الأركان الأربعة التي يعتمد عليها كتاب الطهارة في الطهارة الترابية أي التيمم».

انجام ناتمام: «عدا ما سمعته من الشيخ من التخيير بين تأخير الصلاة وقضائها وبين فعلها في الوقت وقضائها في خارجه ومرجعه».

۳. مصباح الفقیه «۱۲۶ پ - ۳۲۲ ر» (فقه - عربی)
از: رضا بن محمد هادی همدانی (۱۳۲۲ق)
بخش دماء ثلاثة.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما الغسل فيه الواجب والمندوب فالواجب منه ستة اغسال، غسل الجنابة والحیض والاستحاضة».

انجام: «ولذا استشكلنا في استفادة اعتبار الترتيب في سائر الأغسال من الأخبار الواردة فيه، والله العالم».

ش ۶۳، نسخ، اوایل سده ۱۴هـ، عناوین و نشانیها در کتاب اول شنگرف و نشانی متن در کتاب دوم مشکی. روی برگ اول چند تاریخ تولد از سده ۱۴هـ آمده است.

جلد: تیماج قرمز ضربی.

۳۲۲ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۲۱/۵ سم.

مجموعه:

۱. مسائل العلوم «۱ ر - ۱۲ ر» (متفرقه - عربی)

از: مجدالدین بن محمد رضا نجفی اصفهانی (۱۴۰۳ق)

۲. المختار من القصائد والأشعار «۱۳ پ - ۳۴ ر»

(ادبیات - عربی)

از: مجدالدین بن محمد رضا نجفی اصفهانی (۱۴۰۳ق)

ش ۸۲، نسخ، به خط مؤلف، ۱۵ شعبان ۱۳۶۲ق پس از مهاجرت به قم (شروع تألیف رساله دوم)، در برگهای پایانی یادداشتها و حکایتهای پراکنده‌ای به خط

۱۲۴۶ق و رساله دوم سه شنبه ۱۱ جمادی الثانی ۱۲۴۵ق، عناوین در رساله اول مشکی درشت و دوم شنگرف، برگهای رساله دوم به رنگ آبی و دارای حواشی بسیار.

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا، عطف تیماج مشکی.

۴۶ برگ، سطور مختلف، ۱۶/۵×۲۱ سم.

مجموعه:

۱. کبری «۱ پ - ۳۶ ر» (منطق - فارسی)

از: علی بن محمد گرگانی، میر سید شریف (۷۴۰-۸۱۶ق)

۲. تهذیب المنطق «۳۷ پ - ۴۶ پ» (منطق - عربی)

از: مسعود بن عمر تفتازانی (۷۲۲-۷۹۱ق)

۳. النافع يوم المحشر في شرح الباب الحادي عشر

«۴۷ پ - ۱۳۹ پ» (کلام - عربی)

از: مقداد بن عبدالله سیوری حلی (۸۲۶ق)

ش ۵۹، نستعلیق، محمدنصیر بن ابوالدهر نصیری طوسی، کتاب دوم محرم ۱۱۲۰ق و کتاب سوم جمادی الثانی ۱۱۱۹ق، عناوین و نشانیها شنگرف، روی برگ اول تملک زین العابدین (بن ملا مهدی سیجانی) با مهر مربع «المتوکل علی الله عبده زین العابدین» و وقفنامه کتاب به تاریخ ۲۱ رجب ۱۱۴۸ق دیده می‌شود.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.

۱۳۹ برگ، سطور مختلف، ۱۴×۲۰ سم.

مجموعه:

۱. اصالة البراءة «۱ پ - ۳۹ پ» (اصول فقه - عربی)

از: محمد اسماعیل بن محمد باقر نجفی اصفهانی (۱۳۷۰ق)

آغاز: «مسألة في دوران الأمر بين الوجوب والحرمة من جهة عدم الدليل على التعيين، قد يقال ان اصل البراءة انما يجري فيما اذا لم يكن في البين بيان».

انجام ناتمام: «وَأما ان كان حين المعاملة منحصرًا فيما يؤدي الصحة مثلاً وحين الأخذ بالطريق منحصرًا فيما يؤدي الفساد كما اذا كان الأعلم في زمان».

تحقق آن در چیزهای مختلف دارای مراتبی است و همه وجودات در یک مرتبه نیستند.

آغاز: «اعلم هداانا الله وایاک الی سبیل الرشاد وجنبنا وایاک عن التعصب والعناد ان الوجود الذی یکون به موجودیة الأشياء فی الخارج».

انجام:

با مدعی نگوئید اسرار عشق و مستی
تایب‌خبر بمیرد در ننگ خودپرستی

۲. حاشیة شرح حکمة العین «۶ پ - ۹۴ ر»

(فلسفه - عربی)

از: ناشناخته

آغاز: «قال قدس سره انما قال فاطر ذوات العقول... مراده بالتوهم المنفی امکانه و بیان امکان التوهم علی تقدیر عدم التصریح».

انجام: «وعلی التقدیرین یحصل الاستغناء عن العکس الذی ارتکبه الشارح».

ش ۱۰۸، نستعلیق، ابوصالح حسینی، سده ۱۰هـ،

عناوین و نشانیها شنگرف، تصحیح شده و دارای حواشی، برگهای بین دو رساله دارای یادداشتهای فلسفی است، روی برگ اول مجموعه تملک محمدصادق و مهر بیضوی «صادق المصدق» و مهرهای مربع «افوض امری الی الله عبده محمدصادق» و «محمد باقرالعلوم» دیده می‌شود.

جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.

۹۴ برگ، سطور مختلف، ۸×۱۸ سم.

مجموعه:

۱. شرح شواهد قطر الندی «۱ پ - ۴۷ ر»

(ادب - فارسی)

از: نظام‌الدین بن احمد اردبیلی (- ح ۱۱۵۰ ق)

۲. کبری «۴۸ پ - ۶۸ پ» (منطق - فارسی)

از: علی بن محمد گرگانی، میر سید شریف (۷۴۰-۸۱۶ ق)

مؤلف دیده می‌شود.

جلد: مقوایی، عطف و گوشه‌ها تیماج مشکی.

۴۳ برگ، سطرها مختلف، ۱۵×۲۰ سم.

مجموعه:

۱. شرح تهذیب المنطق «۱ پ - ۸۰ پ»

(منطق - فارسی)

از: محمد (جمال‌الدین) بن محمود شهرستانی (قرن ۱۱ هـ)
شرح متوسطی است بر رساله تهذیب المنطق سعدالدین تفتازانی، که نگارنده هنگام تحصیل یادداشت کرده و پس از آن نوشته‌های خود را در این کتاب تنقیح و تدوین نموده است. تاریخ اتمام تدوین این شرح در بعضی نسخه‌ها ماه رجب ۹۹۱ ق است.

آغاز: «سپاس بی حد و قیاس حکیمی را سزد که زبان را منطق فصیح و دل را طریق تصور حق و تصدیق صحیح کرامت فرمود».

انجام افتاده: «واما آنکه هر دو مختلف در کیف باشند با جزئیة هر دو صغری».

۲. المفراح فی شرح مراح الارواح «۸۱ پ - ۱۶۷ ر»

(صرف - عربی)

از: حسن پاشا بن علاءالدین علی اسود نکساری (سده ۹ هـ)

این نسخه مقدمه آغاز کتاب را ندارد.

آغاز: «قوله قال المفتقر - الخ، اعلم ان المصنف رحمه الله لم یبدأ بالحمد لله كما هو دأب المتقدمین لمتابعة النبی».

ش ۱۰۶، نستعلیق، سده ۱۲ هـ، عناوین و نشانی متن

شنگرف یا مشکی، سه برگ اول کتاب دوم نونویس است.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۱۶۷ برگ، ۱۷ سطر، ۹/۵×۱۸ سم.

مجموعه:

۱. الوجود «۱ پ - ۴ ر» (فلسفه - عربی)

از: میرزا غیاث بن ملا اویس

بحث کوتاهی است در معنی و حقیقت وجود و این که

نحوی مختلفند در چند باب فهرست شده است.
آغاز: «الباب الأول فی تفسیر المفردات، حرف
الألف المفردة تأتي على وجهين الأول أن تكون حرفاً
ينادی به».

انجام ناتمام: «والسادس عشر ما هذا بشر، والسابع
عشر».

۳. تفسیر سورة الحديد «۹۱ پ - ۱۱۰ پ»
(تفسیر - عربی)

از: محمد بن ابراهیم شیرازی، ملاصدرا (۹۷۹-۱۰۵۰ ق)
آغاز: «الحمد لله الذي افاض على قلوب اوليائه لآلي
جواهر القرآن و دلائل كنوزه و أشرق على ضمائر أحبائه
لوامع اسرار التبيان».

ش ۱۱۷، نسخ به سه خط، سده ۱۲ هـ، عناوین در کتاب
دوم شنگرف و در کتاب اول و سوم نانوشته.
جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.
۱۱۰ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۲۴/۵ سم.

مجموعه:

۱. المقالات فی الفرق والمذاهب «۱ پ - ۱۷ ر»
(کلام - عربی)

از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۳۳۶-۴۱۳ ق)

۲. اللطيف من الكلام فی الجواهر «۱۷ ر - ۲۷ پ»
(کلام - عربی)

از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۳۳۶-۴۱۳ ق)

۳. اضافات المقالات فی الفرق والمذاهب «۲۸ ر - ۳۳ پ»
(کلام - عربی)

از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۳۳۶-۴۱۳ ق)

۴. معنی المولی «۳۴ ر - ۳۴ پ»
از: ابوجعفر محمد بن موسی

۳. بهجة الطالبین «۶۸ پ - ۱۲۷ ر» (منطق - فارسی)
از: سید محمد بن محمود حسینی یزدی (سده ۱۳ هـ)
شرحی است توضیحی و نسبتاً مختصر بر رساله کبری
میر سید شریف گرگانی.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل المنطق آلة لا براز ما يعلم...
اما بعد چنین گوید منتظر لطف ایزدی».

ش ۱۰۹، نستعلیق، گویا به خط مؤلف رساله سوم سید
محمد یزدی، ۱۲۳۵ ق، عناوین نوشته نیست.
جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۱۲۷ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۹/۵ سم.

مجموعه:

۱. کبری «۱ پ - ۱۵ پ» (منطق - فارسی)
از: علی بن محمد گرگانی، میر سید شریف (۷۴۰-۸۱۶ ق)

۲. حاشیه حاشیه تهذیب المنطق «۱۶ پ - ۹۳ پ»
(منطق - فارسی)

از: میرزا علی رضا

انجام افتاده: «نقیضش یعنی لا شیء من ب او این را
ضم می‌کنیم با صغری و می‌گوئیم کل ج ب ولا شیء
من ب ا...».

ش ۱۱۲، کتاب اول نسخ، ماه شعبان ۱۲۴۲ ق، کتاب
دوم گویا به همین تاریخ، عناوین و نشانیها شنگرف،
در حاشیه تصحیح شده است، در برگ اول و آخر مهر
بیضوی «العبد العاصی محمد علی الموسوی» دیده
می‌شود.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.
۹۳ برگ، سطور مختلف، ۱۷/۵×۱۰/۵ سم.

مجموعه:

۱. شرح باب حادی عشر «۱ پ - ۴۲ ر» (کلام - فارسی)
از: محمد بن محمد باقر رضوی قمی (ح ۱۱۶۰ ق)

۲. اعراب القرآن «۴۳ ر - ۹۰ ر» (علوم قرآن - عربی)
از: ناشناخته

کلماتی که در آیات قرآنی آمده و دارای اعراب و وجوه

۱۳. الغيبة «۹۷-۹۸ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۴. جواب القاضی الباقلانی «۹۸-۹۹ ر»
(کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۵. اجوبة المسائل السروية «۹۹-۱۰۸ پ»
(پاسخ - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۶. ثلاثون مسألة «۱۰۸-۱۱۰ ر» (کلام - عربی)
از: محمد بن حسن طوسی (۳۸۵-۴۶۰ق)

۱۷. النکت الاعتقادية «۱۱۰-۱۱۰ پ»
(کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)
پایان نسخه افتاده است.

ش ۱۲۳، نسخ، عبدالله بن محمدحسن تبریزی
نجفی، ۱۳۴۵ق در غری - نجف اشرف (پایان رساله
دوم و سوم و هفتم و هشتم و نهم، تمام مجموعه به
یک خط است)، عناوین مشکئی درشت.
بدون جلد.
۱۱۰ برگ، ۲۱ سطر، ۱۷×۲۱ سم.

مجموعه:

۱. مفتاح الحقیقة «۱-۷ ر» (حدیث - عربی)
از: سید ابوالقاسم بن محمدباقر دهکردی اصفهانی (۱۲۷۲-
۱۳۵۳ق)

شرح حدیث «الحقیقة» است با اشاراتی عرفانی. تألیف
این شرح در ظهر روز یکشنبه ۹ محرم ۱۳۲۱ق به پایان
رسیده است.

آغاز: «نقل عن کمیل بن زیاد انه سأل عن

۵. خبر ماریة القبطية «۳۴-۳۶ ر» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۶. معنی نحن معاشر الانبياء «۳۶-۳۷ ر»
(حدیث - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۷. المسائل الحاجبية «۳۷-۶۴ ر» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۸. تعليقات عقائد صدوق «۶۴-۸۵ پ»
(کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۹. النکت الاعتقادية «۸۶-۹۱ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۰. الغيبة «۹۲-۹۳ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۱. الغيبة «۹۴-۹۵ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۱۲. الغيبة «۹۵-۹۷ ر» (کلام - عربی)
از: محمد بن محمد بن نعمان عکبری بغدادی، شیخ مفید
(۴۱۳-۳۳۶ق)

۵. الاعتقادات «۹۷ پ - ۱۱۵ ر» (کلام - عربی)
از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق)

۶. رضاع «۱۱۵ پ - ۱۳۳ ر» (فقه - فارسی)
از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق)

۷. شرح حدیث همام «۱۳۳ پ - ۱۶۰ ر»
(حدیث - فارسی)
از: محمدتقی بن مقصود علی مجلسی (۱۰۰۳-۱۰۷۰ ق)

۸. الأحادیث القدسیة «۱۶۰ پ - ۱۷۵ پ»
(حدیث - عربی)
منسوب به: حضرت علی بن ابی طالب^(ع)
ش ۱۸۵، نسخ، سه‌شنبه ۲۶ شوال ۱۰۹۶ ق (آخر
اعتقادات صدوق؛ همه مجموعه به یک خط است)،
عناوین و نشانیها شنگرف و در اواخر مجموعه
نانوشته.
جلد: تیماج قرمز بدون مقوا.
۱۷۶ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۰ سم.

أمیر المؤمنین و امام المتقین علی بن ابی طالب^(ع) فقال یا
أمیر المؤمنین ما الحقیقة».

انجام: «فإنه لا یقدر أن یتیر الی أوج الحقیقة ولا یمکنه
الاحاطة بما هو له فوق الطاقة، براق عقل کجا می رسد به
رفرف عشق...».

۲. الفوائد «۸ پ - ۵۹ پ» (متفرقه - عربی)
از: سید ابوالقاسم بن محمدباقر دهکردی اصفهانی (۱۲۷۲-
۱۳۵۳ ق)

فواید چندی است یراکنده در شرح بعضی از روایتها و
بیان جمله‌ای از اعتقادات شیعی و گاهی مسائل
تاریخی، گرد آورده شده بدون ترتیب و تنظیم
مخصوص.

ش ۱۵۶، نسخ، به خط مؤلف، با تصحیحات و خط
خوردگی و اضافات از وی.
بدون جلد.
۵۹ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۳ سم.

مجموعه:

۱. كشف الریبة عن أحكام الغیبة «۱ پ - ۳۹ ر»
(اخلاق - عربی)

از: زین‌الدین بن علی عاملی، شهید ثانی (۹۱۱-۹۶۵ ق)

۲. صیغ النکاح «۳۹ پ - ۴۳ پ» (فقه - فارسی)
از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق)

۳. مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة «۴۳ پ - ۶۴ ر»
(حدیث - عربی)
منسوب به: امام صادق، جعفر بن محمد^(ع)

۴. الاعتقادات «۶۵ ر - ۹۶ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن علی ابن بابویه قمی، شیخ صدوق (۳۱۱-۳۸۱ ق)
آغاز افتاده: «یسخطه وقال^(ع) فی قول الله عز وجل فألهمها
فجورها و تقواها، قال بین لها ما تأتی وما تترك».

مجموعه:

۱. رساله یوحنا ذمی «۴ ر - ۱۲ ر» (کلام - فارسی)
از: ناشناخته

۲. رجعت «۱۲ ر - ۱۹ پ» (کلام - فارسی)
از: ناشناخته

در این رساله بیست آیه و بیست حدیث برای اثبات
رجعت حضرات معصومین^(ع) و بازگشت آنان بدین
جهان، شرح شده است.

آغاز افتاده: «چونکه این کلام کیمیای مخدومان غریب
چنانکه در مسامع اکثر انام حتی بعضی از علماء و فضلاء
غریب می نماید».

۳. ملحة الامام الصادق «۲۰ ر - ۲۲ ر»
(حدیث - عربی)

منسوب به: حضرت صادق جعفر بن محمد^(ع)
آغاز: «خبر الملحة المروية... رواه ابوبصیر قال حضرت
مجلس الامام ابی عبدالله جعفر بن محمد الصادق^(ع)».

۴. العوامل المائة «۱۷۰ پ - ۱۹۳ پ» (نحو - عربی)
از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (۴۷۱ق)

ش ۱۹۴، برگهای پراکنده‌ایست که از چند نسخه فراهم آمده است، کتاب اول به خط محمد بن حسین رضا جیلانی به تاریخ ۲۳ جمادی الثانی ۱۰۶۵ق در اصفهان مدرسه ملا عبدالله، بین رساله‌ها متفرقاتی افزوده شده است.

جلد: مقوایی، عطف پارچه‌ای.

۱۹۴ برگ، سطور مختلف، ۱۴×۲۱ سم.

مجموعه:

۱. الصحيفة السجادية «۱ پ - ۱۴۸ ر» (دعا - عربی)
از: علی بن الحسین، امام زین العادین (ع) (۹۴ق)

۲. حاشیه الصحيفة السجادية «۱۴۹ پ - ۲۰۴ ر»

(دعا - عربی)

از: محمد محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۰۶-۱۰۹۱ق)

ش ۱۹۷، کتاب اول نسخ معرب، محمد بن اسماعیل ساکن غری (نجف اشرف)، ماه شعبان ۱۰۵۴ق، عناوین زرین و نشانیها شنگرف، تصحیح شده و حاشیه نویسی دارد، حواشی را نظام‌الدین خوانساری به سال ۱۱۱۵ق به دستور ابوالمعالی عبدالعالی نوشته است، ملحقات را محمدرضا بن سلطان احمد قاری خوانساری به دستور استادش شیخ عبدالعالی به تاریخ ۱۷ رمضان ۱۱۱۶ق نوشته است.

کتاب دوم نستعلیق و متن نسخ، عبدالله بن علی رضا خوانساری، پنجشنبه سوم محرم ۱۰۷۱ق در مدرسه جده اصفهان، با مهر بیضوی «پیرو دین محمد عبدالله»، در صفحه آخر نشانی بلاغ عبدالعالی بن محمد مقیم خوانساری به تاریخ ۱۱۴۶ق دیده می‌شود، با شنگرف نشانی دارد، در چند جا تاریخ تولد و تملک و مهر بیضوی حسین بن محمد باقر جیلانی در اصفهان با مهر بیضوی «حسین منی وأنا من حسین» دیده می‌شود.

جلد: روغنی ضربی فرسوده.

۲۰۴ برگ، ۱۲ سطر، ۸/۵×۱۵ سم.

۴. ترجمه براء الساعة «۴۰ ر - ۴۱ پ» (پزشکی - فارسی)
از: ناشناخته

ترجمه نسبتاً روانی است از رساله براء الساعة محمد بن زکریا رازی، در فواید پزشکی که می‌توان آنها را فوراً برای درمان بیماریها به کار بست.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد چون جمعی التماس نمودند که کتابی تألیف نمایم مشتمل بر جمیع امراض که ازاله آن به یک ساعت ممکن باشد».

۵. القانونچه «۴۲ پ - ۵۰ پ» (پزشکی - عربی)
از: محمود بن محمد چغمینی (۶۱۸ق)

اتجام افتاده: «والارنجی و سببه حسن حال الهضم و سببه زیادة الحرارة».

ش ۱۸۸، نسخ به چند خط، رساله اول و دوم به تاریخ ۱۲۶۴ق، عناوین شنگرف، بیشتر برگها دارای حواشی، در آغاز تمامی رساله‌ها مهر بیضوی «الواثق بالله الغنی محمد صادق بن مهر علی» دیده می‌شود، بین رساله‌ها متفرقاتی آمده است.

بدون جلد.

۵۰ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۲۱ سم.

مجموعه:

۱. الفوائد الضیائیة بحل مشکلات الکافیة

«۹ پ - ۸۶ پ» (نحو - عربی)

از: عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۱۷-۸۹۸ق)

۲. شرح الکافیة «۸۷ پ - ۱۰۴ ر» (نحو - فارسی)
از: ناشناخته

شرح مزجی متوسطی است.

آغاز: «الکلمة لفظ وضع لمعنی مفرد، معنی کلمه در اصل لغت یک سخن است».

۳. الجمل فی النحو «۱۰۵ پ - ۱۶۹ پ» (نحو - عربی)

از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (۴۷۱ق)

مجموعه:

انجام: «والحمد لله كبار افضاله والصلاة على نبيه وآله
صلاة تليق بفضل كمالهم...».

۱. التعليقات «۱ پ - ۱۱۷ ر» (فلسفه - عربی)

از: محمد بن محمد بن طرخان فارابی (۳۳۹ق)

۵. الزوراء «۲۳۱ پ - ۲۳۶ پ» (فلسفه - عربی)
از: محمد بن اسعد دوانی (۸۳۰ - ۹۰۸ق)

آغاز افتاده: «الكيفية حتى تستعد لقبول صورة أخرى
حتى تكون بحركة وسلوك من طرف الى طرف والصورة
لا تتحرك هكذا بل تتسلخ دفعة».

۶. شرح الزوراء «۲۳۶ پ - ۲۴۷ پ»

انجام: «وهذا هو الملكة المستفاداة من واهب الصور
وتخرج به عقولنا من القوة إلى الفعل».

(فلسفه - عربی)

از: محمد بن اسعد دوانی (۸۳۰ - ۹۰۸ق)

۲. عالم المثل «۱۱۷ پ - ۱۱۹ ر» (عرفان - عربی)

ش ۱۹۹، نستعلیق، رساله اول و دوم و دو رساله آخر

از: ناشناخته

به خط ملا محمدامین بن احمد لیمانی سیاهکرودی،
سال ۱۰۷۸ق در قریه جور دشت. رساله سوم و چهارم
به خط محمدرضا سیاهکرودی و به دستور
محمدامین، عناوین شنگرف.

فائده ایست در معنی عالم مثال و صور نورانیة و ظلمانیة
که در ذهن منعکس می شوند، با شواهدی از آیات کریمه
و روایات اهل بیت^(ع) و ابیاتی فارسی. خطبه آغاز رساله
فارسی است.

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا.

۲۴۷ برگ، سطور مختلف، ۱۳×۱۹/۵ سم.

آغاز: «فائده بدانکه عالم مثال عالمی است... والتحقیق
فی هذا المقام أن النور الحقيقي يدرك به وهو لا يدرك».
انجام: «وقفنا الله للخروج من مضيق العلم الى فضاء
العين ورزقنا الجمع بين هاتين الحسنين».

مجموعه:

۱. التهليلية «۳۰ پ - ۵۸ پ» (فلسفه - عربی)

از: احمد بن محمد جندی

بحثهای فلسفی پیرامون کلمه توحید و شهادت «لا اله الا
الله» است، در یک مقدمه و سه مقصد هر کدام دارای چند
بحث.

۳. حاشیة حاشیة التجريد القديمة «۱۲۰ پ - ۲۱۷ ر»

(کلام - عربی)

از: شاه قوام الدین حمزة بن تقی الدین محمد شیرازی

آغاز: «با هادی السالکین فی مسالک التوحید یا سامع
مناجاة المستغرقین فی بحر التوحید یا من بیده فتح باب
کل شی».

آغاز: «قال المصنف رحمه الله اما بعد حمد واجب الوجود
على نعمائه قدم فصل الخطاب للايجاز البليغ رعاية لنوع
من براعة الاستهلال».

۲. حاشیة انوار التنزيل «۱۲۸ پ - ۱۴۳ پ»

۴. حاشیة رساله التشكيك «۲۱۸ پ - ۲۳۰ ر»

(تفسیر - عربی)

از: محمد بن حسین عاملی، شیخ بهایی (۹۵۳-۱۰۳۰ق)

ش ۲۰۰، کتاب اول سده ۵۹، کتاب دوم سده ۱۱ و
انجام آن افتاده، در ضمن مجموعه اوراق پراکنده ای
از چند کتاب جلد شده است.

(فلسفه - عربی)

از: عبدالله بن حسین یزدی (۹۸۱ق)

حاشیة ای است با عناوین «قوله - قوله» بر رساله استاد
مؤلف که بیشتر برای تأیید و اثبات نظرات وی نگاشته
شده است.

جلد: تیماج قهوه ای بدون مقوا.

۱۴۷ برگ، سطور مختلف، ۲۳×۱۴ سم.

آغاز: «تحقیق التشكيك، اللهم بالهامك وازالة
الشكوك بفيضك وانعامك».

مجموعه:

۶. ارشاد المسترشدين وهداية الطالبين

«۴۳ پ - ۵۰ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن حسن بن يوسف حلی، فخرالمحققین (۶۸۲-
۷۷۱ق)

۷. الاعتقادات (اصول الدين، مقدمة الكلام)

«۵۱ پ - ۵۳ پ» (کلام - عربی)
از: محمد بن حسن طوسی (۳۸۵-۴۶۰ق)
آغاز: «اذا سألك سائل وقال ما الايمان قل هو
التصديق».

۸. الاعتقادات «۵۳ پ - ۵۴ پ» (کلام - عربی)
از: حسن بن يوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)
آغاز: «أشهد أن لا اله الا الله وحده لا شريك له».

۹. العوامل المائة «۶۱ ر - ۶۷ پ» (نحو - عربی)
از: عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (۴۷۱ق)
انجام افتاده: «بمعنى افتراقا وقد يلحق ما».

۱۰. الكافية «۱۵۰ ر - ۱۸۷ پ» (نحو - عربی)
از: عثمان بن عمر نحوی، ابن حاجب (۵۷۰-۶۴۶ق)
آغاز افتاده: «الابتداء عند عدم قرينة خلافه أو عند وجود
اقوى منها كأما مع غير الطلب».

ش ۲۰۱، نسخ و نستعلیق به چند خط جدید، رساله
چهارم به سال ۱۰۱۶ق، رساله پنجم به خط
محمد حسن سرکانی، کتاب آخر به خط احمد بن
محمد طاهر حسینی قومه‌ای، سال ۱۰۶۳ق به
دستور اخوی آقا روح الامین، روی برگ ۶۸
وقفنامه‌ای به تاریخ رمضان ۱۱۴۱ق دیده می‌شود، در
مجموعه برگهایی پراکنده از چند رساله نهاده شده
است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف وحاشیه‌ها تیماج
مشکی.

۱۹۷ برگ، سطور مختلف، ۱۶/۵ × ۹/۵ سم.

۱. حشر الابدان «۱ پ - ۲۸ ر» (کلام - عربی)
از: منصور بن محمد دشتکی شیرازی (۹۴۹ق)

پیرامون حشر آدمیان و اثبات بازگشت بدن عنصری
آنان به صحرای محشر در روز بازپسین مانند آنچه که
در دنیا بوده، چنانچه از آیات قرآنی استفاده می‌شود و بر
پایه عقیده ملیین.

آغاز: «اعود اليك واعوذ بك بعد حمد الله على آلائه
والصلاة على انبيائه سيما سيدنا محمد وآله واوليائه».
انجام: «ولا يخفى أن بعد الايمان بصدقهم وصفاتهم
والاذعان بمعارفهم كلها على ما صرح به في مواضع شتى
لا ينفعهم انكار عالم المثال وصورها سيما اذا استدل في
السند».

۲. واجب الاعتقاد على جميع العباد
«۲۹ پ - ۳۲ پ حاشیه» (کلام - عربی)
از: حسن بن يوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق)

۳. خطبة البيان «۲۹ پ - ۳۵ پ» (ادبیات - عربی)
منسوب به: امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)

۴. نيات الحج والعمرة «۳۶ ر - ۳۷ ر» (فقه - عربی)
از: زین‌الدین بن علی عاملی، شهید ثانی (۹۱۱-۹۶۵ق)
آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اذا عزمت على سبيل
الحج وقطعت العلائق».

۵. الاعتقادات «۳۷ پ - ۴۲ پ» (کلام - عربی)
از: سید محمد نوربخش بن محمد قاتنی (۷۹۵-۸۶۹ق)
آغاز: «الحمد لله الذي كرم بني آدم بالنفس الناطقة
بالكليات وفضلهم بالعلوم النافعة والأعمال الصالحة
الحاكية عن الأخلاق الحميدة على سائر الكائنات».

انجام: «واكتفينا على هذا القدر لئلا يقتضى الاطناب
والله ملهم للصواب».

مجموعه:

۱. المشاعر « ۱ پ - ۳۷ ر » (فلسفه - عربی)
از: محمد بن ابراهیم شیرازی، ملاصدرا (۹۷۹-۱۰۵۰ ق)

۲. الحکمة العرشية « ۳۸ پ - ۸۲ ر » (فلسفه - عربی)
از: محمد بن ابراهیم شیرازی، ملاصدرا (۹۷۹-۱۰۵۰ ق)

ش ۲۰۴، نستعلیق، کتاب اول به خط محمدکاظم،
سال ۱۲۳۱ ق، کتاب دوم به خط علی محمد، سال
۱۲۳۲ ق از روی نسخه‌ای که نزد آقا محمد بیدآبادی
خوانده شده بود استکتاب شده است. برگ اول
مجموعه نونویس و پشت برگ آخر مهر بیضوی کاتب
«عبده محمدکاظم بن خدابخش» دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.
۸۲ برگ، سطور مختلف، ۱۰×۱۹/۵ سم.

مجموعه:

۱. شرح دعای صباح « ۱ پ - ۱۲ پ » (دعا - فارسی)
از: قطب‌الدین محمد حسینی نیریزی (۱۷۳۰ ق)

ترجمه تحت اللفظی نیکویی است با نظم هر جمله‌ای از
دعا در یک رباعی عرفانی از مترجم یا عارفان دیگر.
اصل این دعا در سال ۱۱۳۰ ق در قزوین و سال ۱۱۵۹ ق
با نسخه‌ای که بنا به گفته شارح از نسخه حضرت
امیرالمؤمنین^(ع) نقل شده بود مقابله و تصحیح شده است.
آغاز: «نورانی‌ترین صبحی که چون صفای مرآة در هر
بامداد از خامه زبان اهل اشتیاق بر صحیفه آفاق درآید».
انجام:

یارب تو بفضل خویش این مسکین را
این بنده معروف به قطب‌الدین را
محشورش کن به مصطفی و آلش
مصحوبش کن کتاب علین را

۲. فالنامه قرآن کریم « ۱۴ پ - ۲۴ پ »

(متفرقه - فارسی)

از: بیدل مشهدی

بنا به گفته مؤلف، این فالنامه که با قرآن کریم استخراج

می‌شود، منقول از حضرت امام صادق^(ع) و مطابق فتوای
علماست که به درخواست جمعی از دوستان در این
نسخه تدوین شده. پس از گشودن قرآن به روشی خاص
حرف اول کلمه آغاز صفحه پاسخ فال یا استخاره است
که در این رساله پاسخها به ترتیب حروف به نظم و نثر
گفته می‌شود.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد چنین گوید
اضعف عباد الله بیدل مشهدی که جمعی از دوستان مبالغه
کردند».

انجام: «از فال معلوم است از حال تا ده ساعت یا ده
روز اثر خوبی به تو ظاهر گردد انشاء الله تعالی».

کتاب اول نستعلیق و متن دعا نسخ معرب، سده
۱۱۳، تصحیحا و نسخه بدلها در حاشیه آمده است.
کتاب دوم نستعلیق، سده ۱۱۴، عناوین حروف
شنگرف، در مجموع چند دعا و اشعاری فارسی به
خط علی محمد می‌کری به تاریخ ۱۳۵۱ ق افزوده
شده است.

جلد: تیماج مشکی.

۳۲ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۳ سم.

مجموعه:

۱. وحدت وجود « ۱ پ - ۲۲ ر » (عرفان - فارسی)
از: سید محمداسماعیل بن محمدباقر حسینی اصفهانی
(سده ۱۱۳ هـ)

بحث عرفانی مختصری است پیرامون صفات عینیه الهی
و معنی وحدت وجود و موجود، تحریر شده به
درخواست ملا نجفعلی مشربادی قوریانی که شیبی در
منزل عزیزی با نگارنده بود و بیان بعضی مسائل را از
وی خواهش نموده. در این رساله به پاره‌ای از آیات و
احادیث اشاره شده و توحید را در وحدت وجود و
موجود دانسته است ضمن جمع میان وحدت حقه و
کثرت حقه.

آغاز: «الحمد لولیه الذی جعل ضیاء الایقان شمساً
لسماوات قلوب الموحدین و سناء الایمان بدرأ
لمحیطات صدور الصدیقین».

تألیف شده و ششم ماه مبارک رمضان ۱۲۱۱ ق پایان یافته است.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لهذا السبيل وكرما بمتابعة اشرف من ولد من نسل اسماعيل... چنین گوید امیدوار بخداوند جلیل».

ش ۴۱، نسخ، سید حسن بن عبدالمجید حسینی اصفهانی مشهور به سادات قاضی عسکر، روز چهارشنبه ۱۳ ربیع الآخر ۱۲۶۸ ق، عناوین سنگرف، تصحیح شده، دارای حواشی مؤلف، روی برگ اول تملکی بدون نام با مهر مربع «عبدالرحیم الحسینی» و وقفنامه کتاب به تاریخ ماه رمضان ۱۲۹۵ ق با مهر بیضوی «عبده محمدجعفر بن محمدباقر الموسوی» دیده می‌شود.

جلد: مقوایی، عطف تیماج مشکی.

۱۲۰ برگ، ۲۰ سطر، ۲۱×۱۳ سم.

المختار من القصائد والأشعار (ادبیات - عربی)

از: مجدالدین بن محمدرضا نجفی اصفهانی (۱۴۰۳ ق) اشعار پراکنده‌ای است که مؤلف آنها را برانزده یافته و در این مجموعه بدون تنظیم و ترتیب مخصوص گرد آورده است.

ش ۷۰، نسخ، سید احمد حسینی اشکوری، سال ۱۴۰۹ ق، برگها یک رو نوشته شده است، روی برگی یادداشت شیخ هادی نجفی به تاریخ شعبان ۱۴۰۹ ق دیده می‌شود.

جلد: گالینگور مشکی.

۷۶ برگ، سطور مختلف، ۲۴/۵×۱۷/۵ سم.

مختصر المعجم (جغرافی - عربی)

از: علی بن عبدالله سمهودی (۸۴۴-۹۱۱ ق) در تاریخ مدینه منوره، از عصر جاهلی تا اوایل عصر اسلام، با نقل گفته‌های جغرافی‌نویسان و گاه توضیحاتی از مؤلف با عناوین «قلت»، دارای ابواب مشتمل بر فصول. تألیف کتاب ۱۵ شوال ۸۵۳ ق پایان یافته است. آغاز کتاب تا مقداری از باب ششم افتاده است.

انجام: «و از لجه بحار ضلالت و گمراهی خود را بساحل نجات و هدایت و بینائی کشد، فالحمد لله علی هدایته واعانتته...».

۲. بهجة القلوب و سرور الفؤاد «۲۳ پ - ۱۰۵ پ»

(فقه - فارسی)

از: سید محمداسماعیل بن محمدباقر حسینی اصفهانی (سده ۱۳ هـ)

تدلالی است در جواز نقل مردگان به مشاهد مشرفه به طاهرین^(ع) و استحباب نوشتن کفن با تربت حضرت ام حسین^(ع) و نهادن تربت و چیزهای دیگر با میت، در چهار فصل و یک خاتمه. با ذکر شواهدی از احادیث و گفته‌های بزرگان فقه‌های امامیه.

آغاز: «الحمد لله الذي أرشدنا طريق الرشاد وهدانا سبيل الارشاد وجعل نبينا محمداً وآله الأجداد شفعاءنا يوم التناد».

انجام:

و بمولای خود امام رضا و تقی و نقی هم عسکر قائم آل سمی پیغمبر که بود علم حق را مظهر نسخ، از عصر مؤلف، عناوین و نشانیها سنگرف، توسط کاتب تصحیح شده، دارای حواشی مؤلف، در حاشیه صفحه‌ای یک رباعی از محمداسماعیل فرزند میر علی اکبر به تاریخ ۱۵ ذی‌الحجه ۱۲۹۷ ق به خط وی افزوده شده است.

جلد: مقوایی، عطف تیماج قرمز.

۱۰۵ برگ، ۱۲ سطر، ۲۵×۱۴ سم.

محضر الشهود فی رد اليهود (کلام - فارسی)

از: حاج بابا بن محمداسماعیل قزوینی یزدی (سده ۱۳ هـ)

عقاید یهودیان در این کتاب بر پایه آن چه که در کتابهای دینیشان آمده، بررسی می‌شود و چون مؤلف در اصل از این گروه بوده معلومات و بررسی‌های مذهبی وی ارزشمند است. این کتاب در یک مقدمه و هفت باب

ش ۶۱، نسخ، سده ۱۴هـ، در حاشیه تصحیح شده، بعضی از تصحیحاتها به شنگرف، موربانه به بالای بیشتر صفحه‌ها آسیب رسانده، رؤوس مطالب با خط مشکی بر فرازشان نشانی دارد.
بدون جلد.
۲۳۹ برگ، ۲۰ سطر، ۱۶×۲۱/۵ سم.

مفرح الروح و مفتح الفتوح (پزشکی - فارسی)

از: فتح‌الله بن محمدرضا مرعشی شوشتری (سده ۱۳هـ)
در آداب نکاح و زناشویی، با چند دعا و وصف داروهایی مفید برای تقویت باه و بیان دوره بارداری زنان و پیدایش فرزند و نشو و نما و پیش از زایمان و پس از آن. در غره ماه ذی‌الحجه ۱۲۵۴ق به پایان رسیده است.

این کتاب دارای چهار مرحله است بدین عناوین:
مرحله اول: در حل مربوط.
مرحله دوم: در اعانت بر حمل.

مرحله سوم: در محافظت جنین و منع سقط و سهولت ولادت.

مرحله چهارم: در محافظت اولاد و فواید دیگر.
آغاز: «فتح مهمات بحمد قاضی الحاجات و حل مشکلات به صلوات بر سید کاینات و سلام بر آل آن خلاصه موجودات است».

انجام: «اختتام آن را نیز قرار دادیم بفتح مهمات، والحمد لله علی الاتمام والصلاة والسلام علی سید الانام محمد وآله الغر الميامین الکرام...».

ش ۱۸۲، نسخ نیکو، ۲ صفر ۱۲۵۵ق، عناوین شنگرف، در چهار برگ آغازین فهرست مطالب کتاب و در دو برگ پایانی چند دعای پراکنده آمده است.
جلد: تیماج زرشکی، بدون مقوا.
۱۹۴ برگ، ۱۲ سطر، ۱۲×۱۹ سم.

من لایحضره الفقیه (حدیث - عربی)

از: محمد بن علی ابن بابویه قمی، شیخ صدوق (۳۱۱-۳۸۱ق)

ش ۴، نسخ، عید بن حسین بن عبدالله بن قاسم

ش ۱۸۷، نستعلیق، عصر چهارشنبه ۸ جمادی‌الاول ۱۰۶۰ق، عناوین شنگرف، مقابله کتاب توسط کاتب به تاریخ ۱۱ محرم ۱۰۶۱ق به پایان رسیده است، در صفحه آخر تملک یس بن حمزه به تاریخ جمادی‌الآخر ۱۱۰۲ق دیده می‌شود.
بدون جلد.

۶۱ برگ، ۲۱ سطر، ۱۵×۲۱ سم.

مرآة العقول فی شرح اخبار آل الرسول

(حدیث - عربی)

از: محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۰۳۷-۱۱۱۰ق)
بخش اصول، آغاز و انجام نسخه افتاده است.

ش ۱۸۱، نستعلیق، سده ۱۲هـ، عناوین شنگرف و در برخی موارد نانویس.

جلد: تیماج مشکی، بدون مقوا.

۲۷۷ برگ، ۱۹ سطر، ۱۲×۱۸ سم.

مراح العرفان

(صرف - عربی)

از: ناشناخته

ش ۹۹، نستعلیق، فیروز بخت، پنجشنبه ۲۴ ربیع‌الاول ۱۰۸۳ق، عناوین و نشانیها و جدول صفحه‌ها شنگرف، دارای حاشیه نویسی در حواشی صفحه‌ها و بین سطرها.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی.

۷۷ برگ، ۶ سطر، ۱۱/۵×۱۸ سم.

مصباح الفقیه

(فقه - عربی)

از: رضا بن محمد هادی همدانی (-۱۳۲۲ق)
مشمول بر مباحث اغسال.

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... وأما الغسل ففیه الواجب والمندوب، فالواجب منه علی الأصح ستة أغسال».

انجام: «فما احتمله بعض من کونه تنظیفاً محضاً ضعیف، نعم لایبعد أن یکون ذلک حکمة الحکم کما فی غسل الجمعة، والله العالم».

ش ۱۱، نسخ، سده ۱۱هـ، بعضی برگها نونویس است، آیه‌ها معرب شنگرف، تصحیح شده، اندکی حاشیه نویسی دارد، کتاب را محمدقاسم بن محمدرضا از طرف مولانا محمدقدیر بن محمدباقر اصفهانی به تاریخ سوم رجب ۱۱۰۱ق وقف کرده است.
جلد: دو رو تیماج لبه‌دار، رو قهوه‌ای اندرون قرمز.
۳۱۵ برگ، ۲۵ سطر، ۲۵×۱۷/۵ سم.

الموارث
از: ناشناخته

در این اثر بخش ارث (فرائض) کتابهای فقهی مختلف عیناً و بدون هیچ تصرفی گردآوری شده است. عناوین کتابهایی که این مجموعه از آنها جمع‌آوری شده به ترتیب چنین است: الایضاح، التنیقح، الوسیلة، کشف اللثام، شرح اللمعة الدمشقیة، (آقا محمدعلی نجفی کتاب الارث)، شرح الفرائض النصیریة، مختلف الشیعة، المقنعة، نهاییة الاحکام، التحریر، حاشیة الشهید علی الارشاد (النکت).

آغاز افتاده: «مقام من یتقرب به فان کان اولاد أخ لأم أو أخت لها من غیر شریک کان المال».
انجام: «وعلیک باستخراج باقی الامثلة فهی ظاهرة، والله الموفق».

ش ۶۰، نسخ، سده ۱۳هـ، عناوین شنگرف یا با شنگرف بر فراز متون اصلی نشانی دارد، عناوین کتاب الوسیلة نانوشته مانده است.
بدون جلد.
۳۲۴ برگ، ۲۱ سطر، ۲۱×۱۵ سم.

مواعظ و حکم لقمان

(اخلاق - فارسی)
از: سید محمد بن عبدالحسین مقدس اصفهانی (۱۳۷۸ق)
مواعظ و گفته‌های کوتاه حکمت‌آمیز منسوب به لقمان حکیم با گفتاری در شرح حال وی. مؤلف این رساله را در دو مقام تنظیم نموده است:
مقام اول: در مسائل مربوط به لقمان.
مقام دوم: در مسائل مربوط به سلمان به مناسبت شباهت

نجفی، ۲ ماه رمضان ۱۰۴۴ق در نجف اشرف، عناوین شنگرف، تصحیح و مقابله شده، دارای حواشی نسبتاً مفصل، در آخر جزء اول انهایی از محمد بن علی بنائی در ۱۰ شوال ۱۰۴۴ق برای کاتب نسخه نوشته شده است، در پایان جزء دوم نیز بلاغی است که عیسی بن محمد گویا برای کاتب مذکور در ماه رمضان ۱۰۴۴ق نوشته، آغاز نسخه فهرست کتاب و وقفنامه آن به تاریخ شوال ۱۱۳۱ق دیده می‌شود.
جلد: تیماج قهوه‌ای لبه‌دار.
۲۸۶ برگ، ۲۹ سطر، ۳۰×۲۱/۵ سم.

المنتخب فی جمع المراثی والخطب

(تاریخ امامان - عربی)

از: فخرالدین بن محمدعلی طریحی نجفی (۱۰۸۷ق)
مجلس پنجم از جلد دوم تا آخر کتاب.

ش ۴۵، نسخ، محمود بن عزالدین طریحی نجفی مسلمی عزیز، ۵ شعبان ۱۰۸۸ق، از روی نسخه مؤلف نوشته شده است، عناوین شنگرف.
جلد: تیماج مشکی فرسوده.
۱۱۴ برگ، ۱۹ سطر، ۲۰/۵×۱۴/۵ سم.

منجزات المریض

از: ناشناخته
تقریر بحثهای شیخ ضیاءالدین عراقی است به صورت استدلالی با ملحقی در عدالت و فائده‌ای در حمل.
آغاز: «الكلام فی تصرفات المریض الذی کان فی زمن موته وهی تارة تكون منجزة واخری تكون معلقة علی الموت».

ش ۱۶۷، نسخ، در عصر استاد نوشته شده است.
بدون جلد.
۱۴ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۳/۵ سم.

منهج الصادقین فی الزام المخالفین (تفسیر - فارسی)

از: فتح‌الله بن شکرالله کاشانی (۹۸۸ق)
جلد دوم از پنج مجلد کتاب است.

شنگرف، در چهار صفحه آغاز اجازه‌ای است که سید حسن صدر کاظمی به تاریخ شب شنبه ۱۴ ذی‌القعدة ۱۳۳۳ق برای ابوالمجد نوشته است، روی برگ اول تملک سید محمدعلی روضاتی به تاریخ ۱۳۸۴ق و یادداشت او در اهداء کتاب به شیخ هادی نجفی به تاریخ ۱۴۰۶ق و نام کتاب به خط مؤلف دیده می‌شود. جلد: تیماج قهوه‌ای. ۸۸ برگ، ۱۹ سطر، ۲۲×۱۵/۵ سم.

النوافج والروز نامج (متفرقه - عربی)

از: محمدرضا بن محمدحسین ابوالمجد اصفهانی (۱۳۶۲ق) یادداشتهای پراکنده‌ای بدون تنظیم و ترتیب مخصوص است. ش ۶۶، به خط مؤلف، نسخه بیاضی است. جلد: تیماج مشکی بدون مقوا. ۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۵/۵ سم.

نهاية الوصول الى علم الأصول (اصول فقه - عربی)

از: حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۶۴۸-۷۲۶ق) انجام افتاده: «الامع التساوی فی باقی المقدمات فی القوة والضعف أو تكون مقدمات الأقوی أقوى وإذا ثبت الحكم فی أحد الأصلین بایماء خبر». ش ۹، نستعلیق، سده ۱۳هـ، عناوین و نشانیها شنگرف، روی برگ اول یادداشت امانت کتاب به تاریخ ۱۲۹۳ق دیده می‌شود. جلد: روغنی گل و بوته دار فرسوده. ۳۰۹ برگ، ۲۴ سطر، ۳۰×۲۰ سم.

وفاء الوفا بأخبار دار المصطفى (تاریخ - عربی)

از: علی بن عبدالله سمهودی (۸۴۴-۹۱۱ق) آغاز نسخه افتاده است. نسخ، روز چهارشنبه ۸ جمادی‌الاول ۱۰۶۰ق، تصحیح شده و مقابله آن به تاریخ ۱۱ محرم ۱۰۶۱ق به پایان رسیده است.

داشتن او به لقمان در عصر امت پیامبر آخر الزمان (ص).

آغاز: «قال الله الحكيم في كتابه الكريم: ولقد آتينا لقمان الحكمة... آغاز سخن به آیه شریفه به واسطه این است که عمده مطالب کتاب در بررسی زندگی لقمان».

ش ۱۶۰، خانم سادات فرزند محمدابراهیم آل رسول، عصر مؤلف، در دو برگ اول مقدمه‌ای از کاتب در شرح حال مؤلف افزوده شده است. ۴۳۶ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سم.

ش ۱۶۱، نستعلیق، محمدباقر ملبوبی، ۴ ذیقعدة ۱۳۹۱ق، عناوین با مشکی نشانی دارد، نسخه حاضر نیمه دوم کتاب، با حواشی از کاتب، در پنج برگ پایانی فهرست مطالب کتاب آمده است، صفحه‌ها یک رو نوشته شده است. بدون جلد.

۱۷۸ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵ سم.

النافع يوم المحشر فی شرح الباب الحادی عشر

(کلام - عربی)

از: مقداد بن عبدالله سیوری حلی (۸۲۶ق) ش ۹۸، نستعلیق، روز جمعه از ربیع‌الآخر ۱۱۱۲ق، عناوین با شنگرف نشانی دارد، روی برگ اول رساله وضعیه عضدالدین ایجی و دو یادداشت کلامی دیده می‌شود. جلد: مقوایی، عطف پارچه قرمز. ۴۰ برگ، ۱۵ سطر، ۱۸×۱۲ سم.

نجعة المراد فی شرح نجات العباد (فقه - عربی)

از: محمدرضا بن محمدحسین ابوالمجد اصفهانی (۱۳۶۲ق) شرحی است مختصر بر کتاب نجات العباد لیوم المعاد شیخ محمدحسن نجفی صاحب جواهر (۱۲۶۶ق). تألیف کتاب ناتمام مانده است. ش ۴۰، نسخ، از عصر مؤلف، عناوین و نشانی متن

ش ۱۹۸، نستعلیق، حسام بن کاشف‌الدین محمد کاتب، جمعه ۲۱ محرم ۱۰۳۹ق و شروع در کتابت پنجشنبه ۱۷ محرم همان سال، اشکال ترسیم نشده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.
۱۸۹ برگ، ۱۷ سطر، ۱۹×۱۲/۵ سم.

اليواقيت الحسان في تفسير سورة الرحمن

(تفسير - عربي)

از: مجدالدین بن محمد رضا نجفی اصفهانی (-۱۴۰۳ق)

تفسیر مختصری است که بیشتر به نقل نظرات بعضی از مفسران پرداخته و مخصوصاً به بیان سرّ تکرار آیه آلاء ﴿فبأی آلاء ربکما تکذبان﴾ اهمیت می‌دهد و هر بار این آیه را به گونه‌ی تفسیر می‌نماید. این کتاب که به درخواست بعضی از برادران نگارش یافته، دارای مقدمه‌ای است در اعجاز قرآن و تا آیه ﴿سنفرغ لکم آیها الثقلان﴾ نوشته شده و ناتمام مانده است.

آغاز: «الحمد لله باری النسم وخالق العالم الذی أوجدنا من کتم العدم والصلاة والسلام علی المنقذ الأعظم».

ش ۸۰، به خط مؤلف.

بدون جلد.

۴۷ برگ، سطور مختلف، اندازه برگها مختلف.

ش ۶۹، این نسخه را شیخ هادی نجفی برای چاپ

آماده کرده است، سال ۱۴۰۹ق.

جلد: گالینگور مشکی.

۶۰ برگ، سطور مختلف، ۳۰×۲۱ سم.

وقایة الأذهان والألباب ولباب أصول السنة والکتاب

(اصول فقه - عربي)

از: محمدرضا بن محمد حسین ابوالمجد اصفهانی (-۱۳۶۲ق) درسهایی است که نگارنده برای طلاب می‌گفته و در این کتاب ضبط شده‌اند. بیشتر آنها بحثهای استادان وی مخصوصاً سید محمد فشارکی اصفهانی و پاره‌ای نیز از دریافتهای تحقیقی و فکری خود ابوالمجد است. گاهی نقلهایی از دانشمندان اصول هم آمده و در آنها به رد و ایراد می‌پردازد. این کتاب روز ۱۴ جمادی‌الثانی ۱۳۴۶ق به پایان رسیده است.

آغاز: «اما بعد حمد الله الذی جعل الحمد اول کتابه و آخر دعوی ساکنی دار ثوابه والصلاة علی محمد وآله الطاهرين من ولده والصالحين من أصحابه».

بخشی از این نسخه به خط مؤلف و باقی به خط دیگری است.

هیئت

(فیزیک - فارسی)

از: ناشناخته

گویا ترجمه کتابی است از عربی بنام حیل بنی موسی که به دستور ناصر شاه بن غیاث شاه بن محمود شاه السلطان الخلجی (از دولت امام ناصر ابی العباس احمد امیرالمؤمنین) انجام شده، در یک مقدمه متضمن پنجاه شکل و شش نوع.

آغاز افتاده: «این داعی برسم مألوف پیش پایه سریر عرش پناهی خداوند عالم سلطان اعظم شهنشاه معظم کھف العلما».

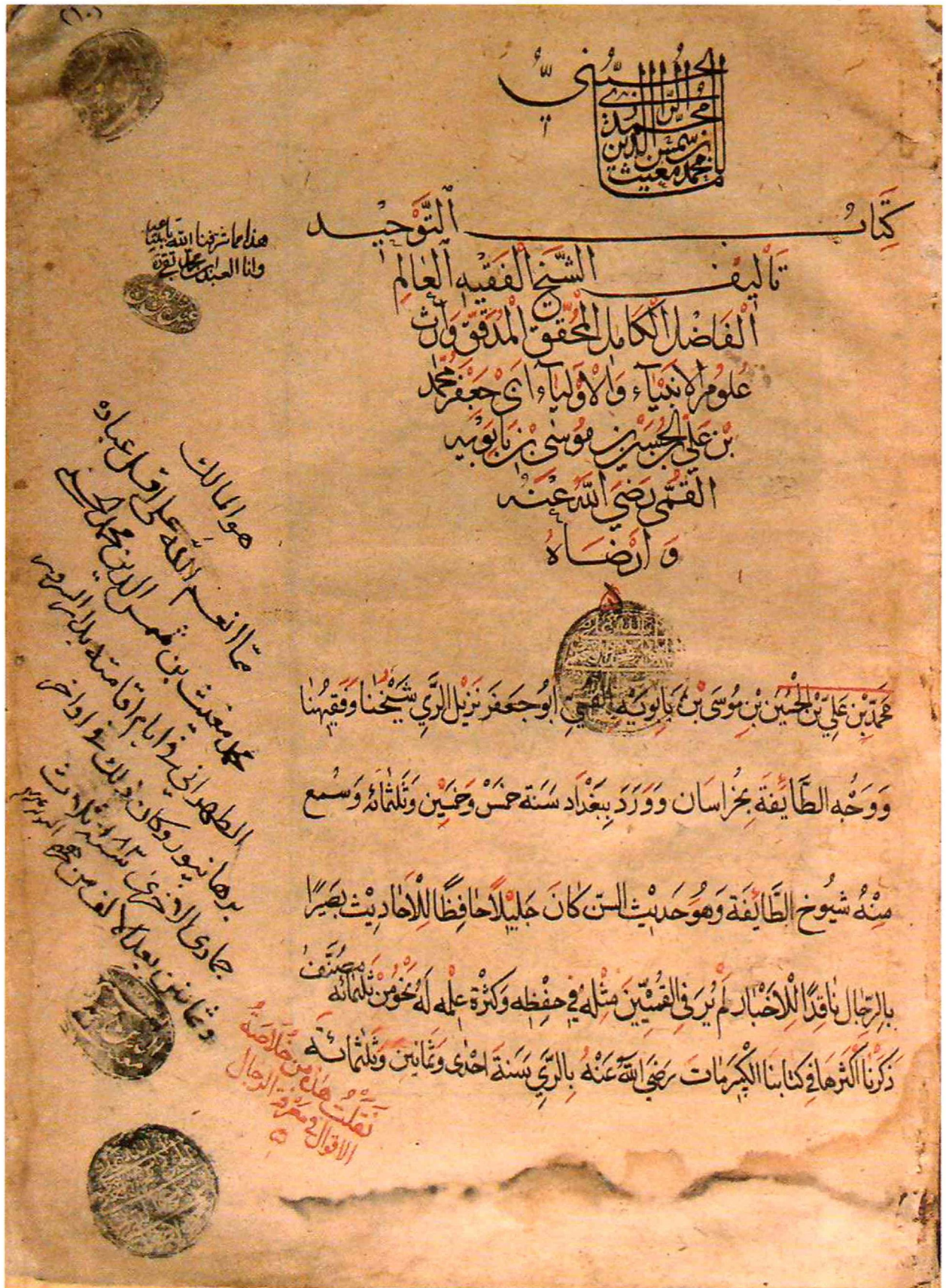
انجام: «از روی یا از برنج بسازند و بکار برند... خیمه‌ای نصب کرده و ایستاده کرده شده».

يصلي في اليوم والليلة الف ركعة حتى يخرج بجبته واثار سجوده مثل ركعة البعير **بيان** في النهاية الكركي **المكر**
 زور البعير وسط صدره الذي اذا بركت اصاب الارض وهي نابتة عن جمره كالقصة **لفصال** عن المظفر
 العلوي عن ابن العياشي عن ابيه عن عبد الله بن محمد الطيالسي عن ابيه عن ابن ابي عمير عن محمد بن حران عن
 ابيه عن ابي جعفر عليه السلام قال كان علي بن الحسين عليه السلام يصلي في اليوم والليلة الف ركعة كما كان يفعل
 اير المؤمنين عليه السلام كانت له خمسمائة نخلة وكان يصلي عند كل نخلة ركعتين الحديث **نهي البلاغة**
 قال اير المؤمنين عليه السلام الصلوة قران كل تقى **وقال عليه السلام** تعاهدوا امر الصلوة وحافظوا عليها
 وانكروا ما نهاها وتقربوا اليها فانها كانت صلي المؤمنين كتابا موقوتا الى اخر ما من **عالم الاسلام** عن جعفر
 بن محمد عليه السلام قال الصلوة قران كل تقى وقال لكل شئ وجه ووجه دينكم الصلوة وروينا عن علي بن
 الحسين عليهما السلام انه كان يطوع في كل يوم وليلة بالف ركعة **عنه** **ابن الشيخ** عن ابيه عن الحفاري عن ابي
 بن علي عن عبد من الرضا ان رطله على عبد قيصان خذ وقال له احفظ هذا القيص فقد صليت فيه
 الف ليلة كل ليلة الف ركعة وحثمت فيه القران الف حزمة **الخبز جمع البيان** عن محمد بن قيس عن ابي جعفر
 الباقر عليه السلام قال والله ان كان على قلبه لياكل اكلة العبد الى ان قال وكان يصلي في اليوم والليلة
 الف ركعة **كتاب المهور** للسيد بن طاووس نقله من الجزء الرابع من كتاب العقد لابن عبد ربه قال قيل
 لعلي بن الحسين عليهما السلام ما اقل ولدك بك قال انصب كفت ولدك له كان يصلي في اليوم والليلة الف
 ركعة فتم كان يفرغ للنساء **اب** اوقات الصلوة **الآيات** ال عمران مخاطبا لوكرام وسبح بالعبي
 والابكار النساء ان الصلوة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا هود واقم الصلوة طر في النهار ولفعا
 من الليل ان الحنات يد هين الستيات ذلك ذكرى للذاكرين واصبر فان الله لا يضيع اجر المحسنين
 الاسرى اقم الصلوة لدلوك الشمس الى غسق الليل وقران الفجر ان قران الفجر كان مشهودا مرهم فاقم
 اليهم ان سبحوا بك وسبحوا الله وسبح محمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل غروبها ومن اناء الليل فح

النسخة اعادتها
 ل

اُمُورِكُلِّهَا فَاَقْضِ لِي بِخَيْرِهَا عَاقِبَةً وَنَجِّنِي
 مِنْ مُضْلَاةِ الْفِتَنِ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
 وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللهِ الْمُصْطَفَى وَ
 عَلَى اٰلِهِ الطَّاهِرِينَ وَاجْمِدْ اللهُ رَبَّ الْعَالَمِينَ
مَا اخفى بعض الصنف كان تسبيحا عنى زين العابدين
 سُبْحَانَكَ اللهُمَّ وَخَانِكَ سُبْحَانَكَ اللهُمَّ وَتَعَالَيْتَ
 سُبْحَانَكَ اللهُمَّ وَالْعَزِيزُ اَرَاكَ سُبْحَانَكَ اللهُمَّ
 وَالْعِظَةُ رَدَاؤُكَ سُبْحَانَكَ اللهُمَّ وَالْكِبْرِيَاءُ سُلْطَانُكَ
 سُبْحَانَكَ مِنْ عَظِيمٍ مَا اعْظَمَكَ سُبْحَانَكَ سُبْحَانَكَ فِي
 الْاَعْلَى تَسْمَعُ وَتَرَى مَا تَحْتَ الثَّرَى سُبْحَانَكَ اَنْتَ
 شَاهِدُ كُلِّ نَجْوَى سُبْحَانَكَ مَوْضِعُ كُلِّ نَجْوَى سُبْحَانَكَ
 حَاضِرُ كُلِّ مَلَا سُبْحَانَكَ عَظِيمُ الرَّجَاءِ سُبْحَانَكَ رَبِّي

تسبیح سید
 این تسبیح را از شیخ الطیفة
 ابی القاسم بن علی بن محمد
 بن ابی حمزة نقل کرده است
 و در کتاب «الاصحاح فی
 مناقب ائمه اطهار علیهم
 السلام» در باب تسبیح
 ائمه اطهار درج کرده است
 و در کتاب «الاصحاح فی
 مناقب ائمه اطهار علیهم
 السلام» در باب تسبیح
 ائمه اطهار درج کرده است
 و در کتاب «الاصحاح فی
 مناقب ائمه اطهار علیهم
 السلام» در باب تسبیح
 ائمه اطهار درج کرده است

يقتضى نفى الشريك بالنسبة الى الذات والاص
 يقتضى نفير بالنسبة الى الصفات ايضا عن الكفعمي قد
خلا قد مضى نظيره قوله سبى انه كولا كتاب من اسديت
من مضلات الفتن اى الفتن المضلة اعادنا الله
 ووقفنا لكل خير تم باطر وصارت تاريخ تمام سلام تم شرح الدعاء
 والحمد لله رب العالمين والصلاة على محمد وآله الطاهرين
قد تمت في يوم الخميس ثالث شهر محرم الحرام
بعد الالف من الهجرة النبوية صلى الله عليه واله وسلم
في دار السلطنة اصفهان في سنة الجدي نورانيه مرقدنا
على يد الفقير عبید اسديت على رضا
الخوانساري عفي عنها محمد واله
 الطاهرين
 محمد

در
 خط
 صدر
 در
 خط
 ۲

و بینه من مواضع کبره مر کبیه انه صا حه و صا د لک طه
 و لم احد فی سائر الدارین و الملائک کان معاذ العلی علیه السلام
 منه حال فی ارضیه آن محاسب الموطا له قال فی مکه
 عمار وول الریس و انا غیر من عبید الیکر اقول لکون عمار
 توف الوثر و اقول و ابره لا یخرج هذا الکلمه اللد من
 کافر غید بیته لا عا و الیکر و یغض الیکر علما و یوحه
 عمار از ابره تمزین فلداراه الدار از من معونه العا
 کلین اینه کلین اینه و یقول فی اینه لبت ابره سر زهد و
 و قوله لبت من قهر ان لم اقم من رافقه لآق قال
 ما خرج به الیکر من عه لول الله و ابره من لست
 و نس منهم سلوک بالقه و لدن صرام من شایسته لک طه
 و حکما هم دیوانهم من الفرائی قاتر من العلم و الفهم و لک
 مکان عال لکرا طه الیسوی فالها لکرا طه لکرا طه
 خزن من عبیه لکرا طه و انا عم فترا انما قسم لکم
 و نس منهم سلوک فخر عا و لغته فی عا لکرا طه
 الدانهم فالنبا ان لکرا طه اقصت نعم الله طه
 لکرا طه الظاهره عا عا لکرا طه و الیس لکم علم و لک
 فخر و لد نعم اسلام و لد نس من الفضا لکرا طه

صفحه‌ای از علم الامام، یحیی بن محمد شفیع بیدآبادی اصفهانی، به خط مؤلف، ش ۱۵۴

قال العبد المذنب والصدقات وتكون من اراد ان يكون بها بعد الخلق والبرهان سال ولا يمنع ان طلب
 فلية تصير ما تقدم اربعين يوما ويقرأ الاسم كل يوم الف مرة والخلق لا القراءة لا يكون الا في شامق
 اذ عن الناس ويحترق عن اكل الحرام والحجوات وما يتولد منها ولا يشتغل بغير قراءة الا
 ان يكشف عن سر العيب **التاسع والثلاثون** يا مجيد فلا تبلغ الا وهما كل ثمانية ومجرب من
 قراءته قبل قوله ومدحه الخلاق واستاقوا الى لقائه **الناس والثلاثون** يا كريم العفو والعدل
 يا ملاك كنز عذبة من الغفر في بحر العصية ثم واظب عليه واستغفر ربه وفقه الله لقا
 عليه وظهر فليكثر من قراءته فانه يرفع عليه ومن كتبه على كفوف بيت لم تأكل الحوام ولا
 الله من عذاب **التاسع والثلاثون** يا عظيم ذات الشاء الفاجر والعز والكبرياء فالأيد
 عزير من واظب على قراءته البسه الله تعالى لباس المحمد والعز و
 قضيت حوائجه **الاربعين** يا عجيب فلا تنطق الا لسن بكل
 الآية وثمانية من واظب على قراءته بديعة صد
 اللسان انعقدت عنه جميع الالسن فلا
 في حصة ينكلم الا بحمد الله وحده في كل
 الله على محمد وعلى آلِهِ وصحبه اجمعين
 وسلكه

استويد هذا الكتاب الموعود المبارك اقل خلق الله الخاطي العاصي الائم المرجو الى رحمة ربه الغفر
 بدين يفتيح المدعوق بمقتدر حشرها التزمع مواليها الطاهرين في ليلة الجمعة
 شهر محرم الحرام من شهر سنه اربع وستين بعد الف من الهجرة
 النبوية صلى الله عليه وآله وسلم سنة ١٩٤٤

وقد فرغ من مطالبة ما مع نسخته من معتز بن احمد بن
 بن علي بن ابي طالب بن عبد العزير بن ابي طالب بن ابي طالب
 نقلت ووقفت معها العبد العزير بن ابي طالب بن ابي طالب بن ابي طالب
 الاصبغ بن ابي طالب بن ابي طالب بن ابي طالب بن ابي طالب بن ابي طالب
 اللسان الثالث عشر من شهر رجب سنة ١٩٤٤

انجام دعوات الاسماء، ١٠٩٤ق، با بلاغ مقابله، ش ٢٦/١

واثر العيني والنويه اليوم هناك وكانت بلدنا كنهه الله بينه كما قال العجزي وهي
 منازك اسلم في زمن النبي صلى الله عليه وسلم ومنع اهبان كما وضحت في الاصل
 وقال ان هرسة اذار سليمان بن ابي فمعه **ابن** فما استجرت الالبس
 وبجته بين طريف ورب الفقه النبي في شبي الجارات لان بين علي بن طريف
 مكة وسبق في عابدين عبود اجل بين مدفع من بين دين طريف قال العجزي ومر
 بين طريف تسلك هناك الى بين والاعلم بالصواب واليه المرجع والمآب الحمد لله
 الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله وصل الله على سيدنا محمد
 وعلى اله وصحبه وسلم تسليمًا كثيرًا **قال** مولانا سيدنا ومولانا الامام العالم العلام
 شيخ الاسلام اوصد العلماء الاعلام السيد نور الدين علي بن سيدنا جمال الدين عبد الله
 ربهاب الدين احمد الحسيني الشافعي السهمودي قدس الله روحه ونور ضريحه
 واعاد علينا وعلى المسلمين من بركته امين فرغت من تأليفه في اليوم المبارك
 الخامس عشر من شوال عام ثلاث وخمسين وثمانمائة وحبسنا الله نعم الوكيل
قال وافق الفراغ من نسخ هذا التاريخ المبارك عشر الاربعمائة من شهر جماد الاول
 احد عشر سنة الستين بعد الالف من الهجرة النبوية على صاحبها افضل
 الصلوات والسلام والتحية صلى الله عليه وعلى اله وصحبه وسلم دائما ابدا اليوم الذي
 والحمد لله رب العالمين

نسخ مقابلة في اول الاخره في الخامس عشر
 احرها في ذي الحجة سنة ثمان مائة وثمانين
 من شهر ربيع الاول سنة ثمان مائة وثمانين

بالاسماء الشاعرية في شهر ربيع
 في شهر ربيع الاول سنة ثمان مائة وثمانين
 بالاسماء الشاعرية في شهر ربيع
 في شهر ربيع الاول سنة ثمان مائة وثمانين

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل العلماء ورثة الانبياء وفضل مدادهم على دماء الشهداء
والصلى على خير الرواة عن رب السموات محمد وآله الهدى وبعد
فقد نضرت في هذا الشرح الجميل للفاصل النبيل نابغة العصر ورجيد
الدهر الفقيه على التحقيق والمحقق لكل غامض دقيق الشرح الى المجد
محمد الرضا الاصفهاني فوجدته كصاحب بلاغ ثاني فهو بين الكتب
كالسبع المثاني محكم البيان دقيق المعاني مصطلح بعلم الحديث
والرجال واحد رجاله عند الرجال وقد سلمني سلمه الله نخل ما صح لي
روايتي عن مشايخي رضي الله تعالى عنهم تشييا بالسلف وهو من
الولف فاجرت له سلمه ان يروي جمع كتب الاخبار الساطعة الانوار
سير الكافي والنعيم والتهذيب والاستبصار المشتهرة في هذه الاعصار
اشتهار الشرح في رابعة النهار للمحدثين الثلث الاول والكتب الثلاثة
المحدثين الثلاثة الاواخر الوافي والوسائل والجار وسائر الخطب و
المواعظ والقصص والاثار وجميع ما الف في الاسلام علماء الحاضر
والعام في فنون العلوم الشرعية والعلوم المرعية من العقلية والاشعرية
والاصولية والفرعية والتفسيرية والادبية عنى من عدة من
مشايخي الكرام والنضلاء العظام منهم وهو اجابهم شاننا واعظمهم
مكانة ومكانا وهو اول من اجازني العالم العلم والفقيه الاقوام
قدوة الانام وعلم الاعلام زاهد العصر فريد الدهر جلال الكين
والجواهر من المود من الله بلطفه الحفي والجلي الشرح جامع مولى علي بن الحجاج
ميرزا خليل الرازي الحفي تعهد به الله برحمة ورضوانه داركنه محمود جنانه
عن شايحة السيد اولهم العلم العلامة الفقيه الفخامه الشرح الوالي الشرح
عبد العلي الرشتي الحفي صاحب الشرح على الشرع وعندى مند المجلس
الاول وهو شرح تمام كتاب الطهارة بخطه الشريف وعلى ظهيرة
اجازة شيخ الطائفة صاحب كشف الغطاء بخطه الشريف واجازة
السيد العلامة صاحب الرياض بخطه الشريف لم يدرى
عنها وعن السيد بحر العلوم الطباطبائي نعمت الارقا المحقق
الوحيد

الوعيد الاصفهاني الشهير باليهماي عن ابيه الافضل الذي بدأ من
 العلامة المجلس بطرقه الثبته في اول الربيعه واخر مجاره وعن هسولا
 الامام الثلثه عن الشيخ الفقيه المحدث صاحب الحدائق عن المولى
 رفيع الدين الجيلاني الساكن بالمشهد الرضوي عن العلامة العلي
 وسائر طرقه المثبته في لؤلؤته وثانيهم الشيخ صاحب الحوامر عن
 السيد جواد الرضيع العماد الراعي الاوتاد صاحب مفتاح الكرامه
 عن السيد بحر العلوم عن مشايخ المذكورين في خاتمه مستدرک
 الرسائل بطرقهم المذكوره هناك وثالثهم الشيخ الاعظم والركن
 الاقوم كشاف حقايق النعمه والاصول بطريق من البيان لم يطعن
 من قبله وجان خلاصه العلماء العالمين في الاسلام والمسلمين العالم
 الرباني الشيخ مرتضى الانصاري عن شيخه الفاضل البحر المولى احمد
 التبراني والسيد الامام العلامة السيد صدر الدين العالم قديم الله
 روحهما و هما جميعا عن السيد بحر العلوم والسيد ميرزا مهدي
 الشهرستاني والشيخ كاشف الغطاء الخفي والسيد ابو القاسم المحقق
 النجفي جميعا عن الفاضل الشيخ محمد مهدي القزويني والشيخ يوسف
 البحراني بطرقهم المعروفة و رابعهم الشيخ الفقيه الفاضل العماد الشيخ جواد
 المولى كتابه الخفي صاحب السبع المبسوط على اللغه الكافي في
 عشر مجلدات عن السيد جواد العالم صاحب مفتاح الكرامه
 عن السيد بحر العلوم بطرقه المتقدم اليها الاشارة خامس
 الشيخ الفاضل الفقيه سارح الشرايع الشيخ رضايه الشيخ زين العابدين
 العالم النجفي صهر السيد جواد العالم عن السيد العلامة المنجهر
 السيد عبد الله بن السيد العلامة السيد محمد رضا الشيرازي الكاظمي
 المصنف الكفر صاحب جامع الاحكام وهو بحر البحار وغيره عن
 شيخ الطائفة الشيخ جعفر كاشف الغطاء والسيد العلامة صاحب الرياض
 والشيخ العلامة المنجهر الاداء الشيخ اسد الله صاحب المقابيس
 بطرقه المذكوره فاول مقابيسه وسادسهم السيد الفاضل
 السيد محمد بن السيد العلامة السيد جواد العالم عن ابيه السيد
 جواد صاحب مفتاح الكرامه عن السيد بحر العلوم بطرقه السبع
 المعروفة المتقدم اليها الاشارة **وسمهم وهو ثامن من اجازته**

العالم العامل والفاضل الكامل خربت علم الحديث والآثار المشهور بالفضل
 والتقوى كعلم على نار اللوى العلامة المذري الحسين بن العلامة الملقب
 الطبري صاحب مستدرک الوسائل عن عدة من الشيوع الذين
 ذكروهم في خامه المستدرک بطرقهم المذكورة هناك **وسمهم وهو**
ثالث من اجازتي العالم المتبحر خربت طريق التحقيق والمالك
 ازمد الفضل بالنظر الدقيق ذو الفكر الصائب والحديث الثاق
 السد الفقيه المحدث العالم الميرزا محمد هاشم بن الميرزا زين العابدين
 الخونساري الاصفهاني صاحب اصول الال الرسول وفوائد الفرائد
 عن جامع من الاعلام اجلهم السد العلم الامام العلامة السد
 صدر الدين العالم بكل طرقه التي اجلها ما يرويه عن
 ابيد السد العلامة السد صالح عن ابيه السد الامام العلامة
 السد محمد بن السد العلامة السد ابراهيم بن السد العلامة السد
 زين العابدين بن السد العلامة السد نور الدين اخو
 السد محمد صاحب المدارك عن الشيخ الفاضل المتبحر المحدث
 الشيخ محمد بن الحسن صاحب الوسائل بطرقه المذكورة في اخر
 الوسائل **وعن الميرزا محمد هاشم المذكور عن** **عن**
 السد محمد الاسلام السد محمد باقر الرشتي الاصفهاني عن
 السد علي صاحب الرياض عن الاقا اليميني **وعن**
 الميرزا محمد هاشم المذكور عن الشيخ الفقيه الشيخ مهدي بن الشيخ
 المحقق الشيخ علي بن شيخ الطائفة الشيخ جعفر كاشف الغطاء عن
 عنه الشيخ الفقيه العلم العلامة الشيخ حسن صاحب انوار العقائد
 عن ابيه عن السد بحر العلوم والشيخ مهدي القزويني والشيخ
 موسى الجبراني والانا محمد باقر البهبهاني بطرقهم المعروفة
وسمهم وهو رابع من اجازتي السد العالم العلم العلامة المصنف
 المكثر النمامه صاحب الكرام السد مهدي بن السد حسن القزويني
 الحلبي الخفي عن عدة العالم الرباني السد باقر القزويني صاحب
 الصدوق والتباك والقبه في محله العارضة في الفري عن
 السد بحر العلوم

السد المحقق البهبهاني
 المذري عن
 الميرزا زين العابدين
 الخونساري

الشجر العلوم وتروي السيد محمد بن القزويني المذكور عن السيد الفاضل العالم
 الجليل السيد محمد بن القزويني عن اساده السيد الجليل السيد محمد صاحب
 المقام بن السيد صاحب الرياض عن ابيه السيد السيد علي بن طرفة المتقدم اليها
 الاشارة **وتم وهو خامس من اجازتي** فقيه عصره الحاخ ميرزا حسين
 بن ميرزا خليل الخفي طاب ثراه عن النبي العلامة التتم الاخير بن محمد بن الكلبياكاني
 عن جدكم العلامة الشيخ محمد بن صاحب الهداية عن جدكم كاشف الغطاء
 وروى الحاخ ميرزا حسين ابنه ميرزا خليل المذكور عن خاله المكم السيد
 العلم العلامة الادواه السيد اسد الله عن ابيه السيد محمد الامام السيد
 محمد باقر عن جماعة من مشايخ المذكورين في اجازته المتقدم الى بعض الاشارة
 وبيان جمع الطرق والاسانيد الاتسع للهذ الوره وقد ذكرنا شيئا
 وبحيل الباقي الى اجازتنا المبسوطة ما ليروي ادام الله نائده عنى عن
 شيخى المذكورين بالطرق المذكورين لولوه **البحر** واول الاربعين للعلامة
 المحلى في اخرها وعن العلامة صاحب البحار عن ابيه عن الشيخ البهائي
 عن ابيه عن الشهيد الثاني بطرفة الشقة في اجازته الكبيرة وعن الشهيد
 الثاني الشيخ محمد بن العالي السجستاني عن الحق ابن الوفاء الحميري عن الشيخ ضياء الدين
 علي عن ابيه الشيخ محمد بن الدين الشهيد الاول بطرفة المتقدمة في اجازته الكبيرة
 لابن الخازن التي منها عنه عن ضياء الدين محمد بن عبد الله بن محمد بن علي بن محمد
 الاعرج الحسيني عن خاله العلامة جمال الدين الحسن بن يوسف بن المشهور بطرفة
 المذكورة في اجازته لثوبه الكبرية التي منها عنه عن السيد بن رضى الدين
 وجمال الدين ابني طاوس عن الشيخ نجيب الدين السوراني عن الشيخ حسين
 بن هبة الله بن رطبه السوراني عن الشيخ ابن علي عن ابيه شيخ القائله
 بطرفة المتقدمة في فهرست كتب الشيعة في اخر التمهيد **و** وبالاسانيد
 عن الشيخ الطوسي جميع مصنعات ورويات السيد الرضوي والشيخ المفيد **و**
 وبالاسناد عن الشيخ المفيد جميع مصنعات ورويات الشيخ الصدوق بن بابويه وطرفة
 المذكورة في اخر التقيم وجميع رويات ابن قولويه **و** عن المفيد عن ابن قولويه
 جميع رويات ثقة الاسلام الكليني وبالاسناد عن الشيخ الطوسي عن الشيخ المفيد
 عن ابن قولويه عن محمد بن يعقوب الكليني بكل طرفة وعدده واسانيد
 في جامع المهدى بصلاتي المعروف بالكتابي فاليروي ادام بقاءه بكل هذه الطرق
 واسئلة الدعاء عند مضائة الاجابة واسئلة الاخذ بما هو اظهر واحوط
 في كل شي وفي كل حال فاسئل ان يعي به الدين كما احيا باب الله الاكريم
 حرره العبد الراجي فضل ربه ذي الثمن ابن المأوي حسن المعروف
 بالشيخ حسن صدر الدين في ليلة السبت رابعة عشر ذي القعدة سنة ١٢٣٣